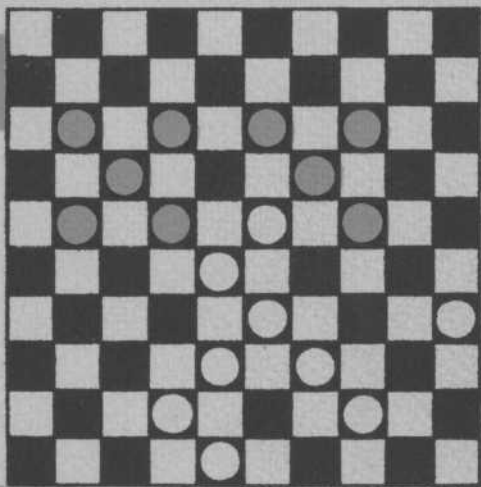

VOOR HET DAMBORD

MET J. DE HAAS EN
PH. L. BATTEFELD

2DE GEHEEL HERZIENE
EN GEWYJZIGDE DRUK
BEWERKT DOOR
A.K.W. DAMME

G.D.VAN GOOR
ZONEN.GOUDA

BOEKHANDEL
DE ZUID-LIMBURGER
KERKRADE

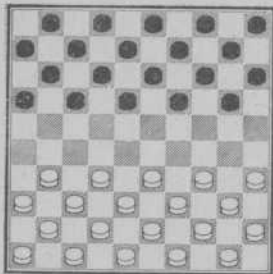
VOOR HET DAMBORD

MET J. DE HAAS EN PH. L. BATTEFELD

2^e GEHEEL HERZIENE
EN GEWIJZIGDE DRUK

BEWERKT DOOR

A. K. W. DAMME

GOUDA — G. B. VAN GOOR ZONEN

V O O R W O O R D.

Het is ons gebleken, dat er behoefte bestaat aan een boekje, dat in beknopte vorm de belangrijkste en meest interessante factoren van het damspel behandelt. Vele dammers zien er tegen op, een boek door te worstelen met diepgaande theoretische studiën van openingen als anderszins, hoewel dit voor de volmaking van den dammer onvermijdelijk is. Wie dit boekje met vrucht heeft bestudeerd, zal vanzelf de noodzakelijkheid inzien van het ter hand nemen van ons werk „*Het Damspel, Theorie en Practijk*”, bij dezelfde uitgevers verschenen.

Bij de openingen hebben wij ons bepaald tot het geven van nuttige wenken, toegelicht met voorbeelden. De uitvoerige beschouwing, gewijd aan de „hekstelling”, zal, naar wij hopen, de dammers interesseeren, gezien de veelvuldige toepassing daarvan in partijen, in den laatsten tijd gespeeld. Wij stellen ons echter niet voor, dat deze beschouwing niet voor aanvulling vatbaar is.

Niet de minst belangrijke plaats nemen in dit werkje de eindstanden in. Het is ons in de practijk herhaaldelijk gebleken, dat zelfs sterke spelers met de winstgangen in deze standen niet voldoende vertrouwd zijn.

Eenige merkwaardige standen, waarin op verrassende wijze winst wordt verkregen, vormen den overgang tot een reeks van negen geanalyseerde partijen, waarvan acht nooit te voren gepubliceerd zijn.

Een woord van dank aan de Heeren C. de Graaf en C. Meeuwe te Amsterdam, die zoo bereidwillig waren, eenige problemen voor dit boekje samen te stellen, is hier zeker niet misplaatst, alsmede aan de Redacties van het „Nieuws van den Dag” en het „Algemeen Handelsblad”, die ons vergunden, uit de damrubrieken datgene over te nemen, wat wij voor de volmaking van den inhoud noodig vonden.

DE SCHRIJVERS.

B I J D E N T W E E D E N D R U K.

Het was met een bijzonder genoegen, dat ik de bewerking voor een tweeden druk van de beide boeken van de heeren De Haas en Battefeld op mij nam.

„Het Damspel” en „Voor het Dambord” zijn de boeken geweest, welke mij tot damspeler hebben gevormd, zij gaven mij het eerste inzicht in de partij en wekten door vele mooie voorbeelden mijn liefde op voor het spel.

De jaren hebben veel veranderd, het practische spel onderging een hervorming, de theorie verwierp oude spelgangen en voerde nieuwe in. De tweede druk moest staan op het niveau van het heden.

Mijn inzicht was van dit werk: naast beknopte spelprincipes de mooie combinaties te verzamelen, welke nooit verouderen en tegelijk beteekenen een geschiedschrijving van het spel. „Het Damspel” werd de drager van de nieuwe theorie en tezamen zouden de boeken worden: afzonderlijk studie-materiaal en toch weer zóó gesteld, dat ze naast elkaar gebruikt, elkander aanvulden daar, waar het wezen van den eenen leergang beknopte, van den anderen uitgebreide behandeling van een bepaald genre voorschreef.

Zóó dacht ik mij den tweeden druk, die daardoor dermate veranderde, dat gebruikers van de eerste uitgave een geheel nieuw boek voor zich zien.

DE BEWERKER.

ZWART-WIT
—
VOOR HET DAMBORD
—
HET DAMSPEL

DEZE DRIE BOEKEN VORMEN TE ZAMEN
EEN STANDAARDWERK VOOR HET DAMSPEL

Elk boek kan afzonderlijk worden bestudeerd en klimt van het eenvoudige op tot de moeilijkste posities.

Te zamen vormen de drie werken een uitgebreide verhandeling, welke, zonder in herhaling te treden, het eenmaal geleerde aanvult en in finesse uitwerkt.

Dit resultaat kon slechts worden bereikt, doordat één dammer den geheelen leergang bewerkte.

REGLEMENT VOOR HET DAMSPEL.

§ 1. De opzet.

ARTIKEL 1.

Het damspel wordt gespeeld tusschen twee personen of groepen, genaamd de spelers, op een vierkant bord van honderd velden, verdeeld in tien rijen, elk van tien velden om het andere licht en donker gekleurd.

ART. 2.

De schuine kleurlijnen op het bord duiden de richting aan, waarin de stukken zich bij het spel bewegen.

ART. 3.

Er wordt gespeeld op de donkere velden. Men kan echter bij onderling goedvinden ook op de lichte velden spelen.

ART. 4.

Het bord wordt tusschen de beide spelers geplaatst zóó, dat de lange lijn van de bespeelde velden uitgaat van de linkerzijde van elken speler.

ART. 5.

De velden, waarop men speelt, worden gerekend van 1 tot 50 genummerd te zijn, ook al staan die nummers er niet op vermeld.

Deze nummering is als volgt: Boven links 1, verder naar rechts 2, 3, 4 en 5. Tweede lijn links 6, enz., zoodat 50 onderaan rechts eindigt (zie genummerd diagram).

Zwart.

	1		2		3		4		5
6		7		8		9		10	
	11		12		13		14		15
16		17		18		19		20	
	21		22		23		24		25
26		27		28		29		30	
	31		32		33		34		35
36		37		38		39		40	
	41		42		43		44		45
46		47		48		49		50	

Wit.

ART. 6.

Het spel vangt aan met twintig witte schijven op de velden 31 tot 50 tegen twintig zwarte op de velden 1 tot 20 inzooverre het verleen van voorgift daarop geen uitzondering maakt.

ART. 7.

Onder het verleen van voorgift verstaat men, dat aan den tegenspeler afgestaan wordt, of één schijf op het eerste van twee, drie of vier spelen, onderscheidenlijk genoemd een halve, een derde, een vierde van een schijf, enz., of één, twee, drie of meer schijven op elk spel, genoemd: 1 schijf, 2 schijven, 3 schijven, enz. of wel de toekenning van remise als winst. Wie voorgift verleent, bepaalt welke schijf of schijven van het bord genomen worden.

ART. 8.

Nadat voor elken speler de kleur der stukken — de eerste maal bij loting of keuze — bepaald is, nemen de spelers beurtelings Wit en Zwart. Wit speelt gewoonlijk het eerst. Krijgt echter een der spelers voorgift, dan speelt deze, ook met Zwart, het eerst.

§ 2. De loop der stukken.

ART. 9.

De schijf gaat schuin vooruit, telkens één veld, uitgezonderd bij het slaan, van één of meer vijandelijke stukken, in welk geval zij zoowel voor- als achteruit daarover heen moet springen. (Vgl. art. 13).

ART. 10.

Een schijf wordt dam als zij de bovenste lijn van het bord (damlijn), waar de tegenspeler zit, heeft bereikt en wordt met een tweede gelijke schijf tot dam gekroond. Als echter die schijf aldaar niet tot rust komt, maar door de voortzetting van een slag de damlijn onmiddellijk weder verlaat, zonder daarop weer te keeren, dan blijft zij schijf.

ART. 11.

De dam gaat voor- of achterwaarts, geheel of gedeeltelijk de vrije velden doorloopende van elke lijn, die zij bestrijkt of waarop zij door veranderde richting bij het slaan moet komen.

ART. 12.

Aanraken is spelen van elk eigen speelbaar stuk, uitgezonderd bij het op hun plaats zetten van stukken, die scheef of niet op de juiste velden staan, mits men daarvan vooraf kennis geeft.

Zoolang een schijf of dam nog niet is losgelaten, kan men deze naar links of rechts verplaatsen, als daar open velden zijn.

§ 3. Het slaan.

ART. 13.

Slaan is verplicht en elke slag geldt voor één zet. De schijf springt daarbij over één of meer vijandelijke stukken, telkens op het naaste veld, zich bevindend met een open veld er achter in den loop van den slag. De dam slaat op gelijke wijze de in haar loop vrijstaande vijandelijke stukken, telkens met ten minste één open veld er achter.

ART. 14.

Elke slag moet regelmatig stuk voor stuk worden aangetoond, waarbij men wel meermalen over hetzelfde open veld mag gaan, doch niet ten tweede male over hetzelfde stuk. Tijdens het slaan mogen de vijandelijke stukken niet van het bord genomen worden. Dit geschiedt na den slag.

ART. 15.

De meeste stukken moeten worden geslagen; dam of schijf gelden daarbij als van gelijke waarde en men slaat bij gelijk aantal op slag staande stukken naar verkiezing met dam of schijf.

§ 4. Het eindspel.

ART. 16.

Als in een eindspel wederzijds driemaal achter elkaar dezelfde zetten zijn gedaan, of een voorgaande stand tweemaal is teruggekeerd, wordt het spel voor remise gehouden.

ART. 17.

Zoodra een spel komt te staan met drie dammen tegen één dam, mogen er, met in achtneming evenwel van art. 16, nog tien zetten gedaan worden — of, zoo de speler met de eene dam de lange lijn bezet, slechts 3 — waarbij de bezitter van één dam begint te tellen. Is er daarna geen beslissing, dan is het spel remise, tenzij de speler met 3 dammen onmiddellijk kan aantoonen, dat er winst zit in zijn spel. In dit geval moet het afspel worden toegestaan.

ART. 18.

Als een speler een dam en twee schijven heeft, of twee dammen en een schijf, dan kan de tegenspeler, zoo hij alleen een dam heeft, die schijf of schijven tot dam kronen, welke handeling niet gelden zal voor een zet. Daarna wordt gespeeld als in art. 17 omschreven.

Indien de speler met de enkele dam de schijf of schijven niet wil kronen en hij bij machte is om te beletten, dat zij de damlijn bereiken, dan moeten wederzijds nog tien zetten gedaan worden. Blijkt daarbij, dat de damlijn niet kan worden bereikt, dan is het spel remise.

§ 5. Onregelmatigheden.

ART. 19.

Wanneer het bord verkeerd ligt, is het spel ongeldig, tenzij zulks eerst blijkt, nadat reeds meer dan vijf zetten zijn gedaan.

ART. 20.

Heeft een speler, inplaats van eigen stuk, een stuk van den tegenspeler opgespeeld en losgelaten, of wel na een slag te veel, te weinig of verkeerde stukken van het bord genomen, of zelfs een slag in het geheel niet uitgevoerd, maar een ander stuk gespeeld, of eindelijk indien door een speler een of meerdere stukken verkeerdelijk van het bord worden genomen — in al deze gevallen kan de tegenspeler vorderen, dat dit zoo blijft en als een gedanen zet gelden zal, of wel, dat de stand geheel en al hersteld en in het eerste geval opnieuw gespeeld of in de andere gevallen juist geslagen en weggenomen wordt.

ART. 21.

Elke begane onjuistheid moet onveranderd blijven en is aan geen herstel meer onderhevig, zoodra beantwoord door een tegenzet van den anderen speler (behoudens de bepaling in het eerste deel van art. 19).

ART. 22.

Het is niet geoorloofd om ander het spel wenken of aanwijzingen te geven, of iets te doen, wat hinderlijk kan zijn voor den speler of spelers.

§ 6. De uitslag.

ART. 23.

Het spel is verloren voor den speler, die aan de beurt zijnde, in een der navolgende gevallen verkeert:

- 1e. geen stuk meer over heeft of vastgezet is;
- 2e. de stukken dooreen werpt;
- 3e. het spel opgeeft;
- 4e. het spel laat varen of weigert door te spelen;
- 5e. zich niet houdt aan dit reglement;
- 6e. in tijdsoverschrijding vervalt volgens art. 26.

In alle deze gevallen geldt het spel voor den anderen speler als gewonnen.

ART. 24.

Het spel is remise in de daartoe leidende, bij art. 16, 17 en 18 aangewezen gevallen. Voorts kunnen met wederzijds goedvinden de spelers een nog niet geëindigd spel voor remise verklaren, behoudens recht en billijkheid tegenover derden.

§ 7. Notatie en tijd-contrôle.

ART. 25.

Voor het noteeren van spelen en standen wordt de nummering van het bord gebruikt, in art. 5 vermeld.

ART. 26.

In geval bij wedstrijden gebruik wordt gemaakt van wedstrijd klokken, moet elk speler minstens zooveel zetten per uur doen, als bij regeling is bepaald. Doet men in het eerste uur meer zetten, dan komen deze ten goede in het tweede uur enz.

Voor wie minder doet dan het vereischte aantal zetten, is na verstrijken van het uur het spel verloren. Als grondslag kan dienen 25 zetten per uur.

Er dient naar juiste tijdsbepaling voor elken speler zooveel mogelijk te worden gestreefd en eveneens van de commissie van den wedstrijd een waarschuwing uit te gaan in geval bij tijdnood het uur weldra verstrijken zal.

SLIOTARTIKEL.

Bij wedstrijden worden eventueele geschillen aangehouden tot aan het einde van den wedstrijd.

Wat is de goede zet?

Soms kan men op een bepaald oogenblik door een goede voortzetting een onverwachte winst behalen. Deze goede voortzetting kan gemakkelijk te vinden, doch somtijds ook diep verborgen zijn hetgeen hoofdzakelijk afhangt van de speelsterkte van den tegenstander. Een eenigszins ervaren speler laat zich niet door een eenvoudig zetje verrassen; is de winst aanbrengende zet echter moeilijk te berekenen dan is het zeer wel mogelijk, dat deze hem eensklaps verrast. Het spreekt van zelf dat men, om de dikwijls zeer mooie zetten, welke aan de partij een einde kunnen maken te vinden, zich eenige oefening dient te getroosten. Een zeer nuttige oefening is het oplossen van verschillende vraagstukken, zooals men ze in dit hoofdstuk vindt.

De beste methode om het spel te leeren is de volgende. Men zet de stukken op het bord, zooals ze hier op de diagrammen voorkomen en vormt zich een oordeel, wat men zou spelen, indien de stand zoo in een partij voorkwam. Eerst daarna raadplege men de uitwerkingen achterin dit hoofdstuk. Bij elke positie ga men uit van de vraag: „Wat moet Wit spelen? Later repeteere men deze vragen nog eens. Wie ze alle heeft na gespeeld en ze daarna nog eens heeft trachten te berekenen zal ervaren, dat zijn spelkennis er beduidend op vooruit is gegaan.

In niet alle standen zal Wit kunnen winnen, in sommige standen zal Wit een bepaalden zet moeten doen om verlies te voorkomen, volstaan met het nemen van voordeel of zich tot een gewonen zet bepalen. We beginnen met zeer eenvoudige voorbeelden, om geleidelijk tot de meer moeilijke over te gaan.

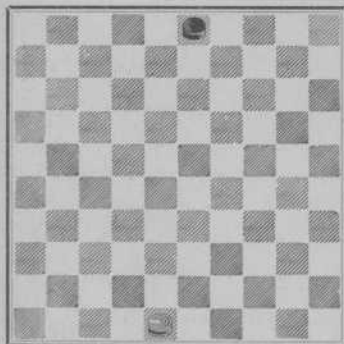
Het opschrijven van de oplossingen, zoowel als het noteeren van geheele partijen geschiedt op zeer eenvoudige wijze. Men schrijve eerst op het nummer van de ruit, waarop het stuk staat, dat gespeeld wordt, daarna het nummer van

de ruit, waarop het geplaatst wordt. (Vgl. het diagram bij art. 5 van het reglement.

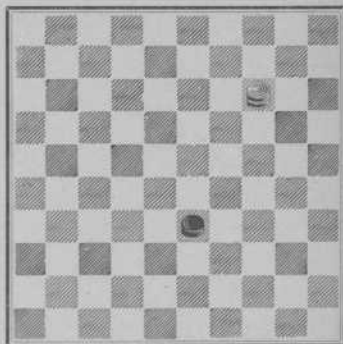
33—28 beteekent dus: stuk 33 wordt op veld 28 gezet. Is de gespeelde zet een slag dan kan men dezen aangeven door b.v. 28 × 19; dus: 28 slaat naar 19.

Wil men verder in het kort aangeven, dat een zet goed is dan plaatst men er een ! achter en bij een slechten zet een ?

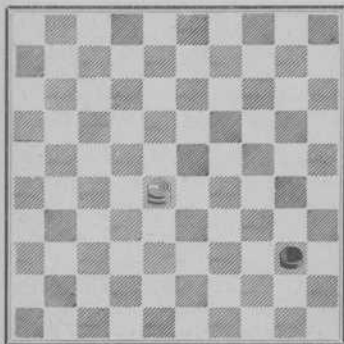
No. 1.

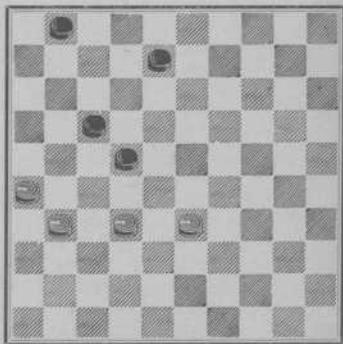
No. 2.

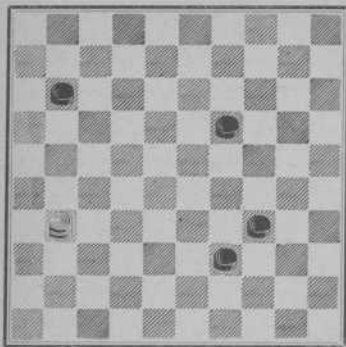
No. 3.

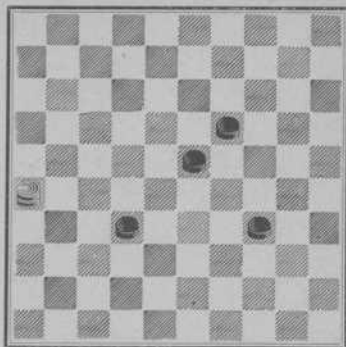
No. 4.

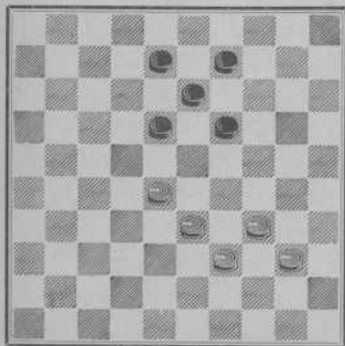
No. 5.

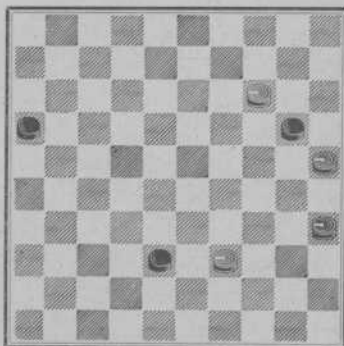
No. 6.

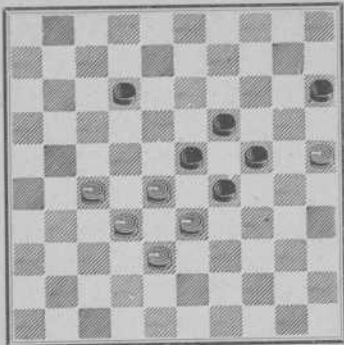
No. 7.

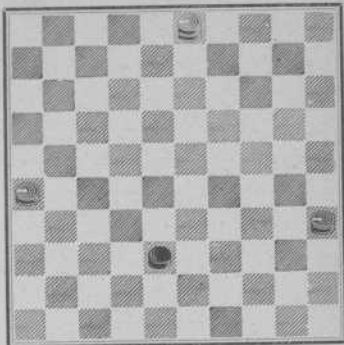
No. 8.

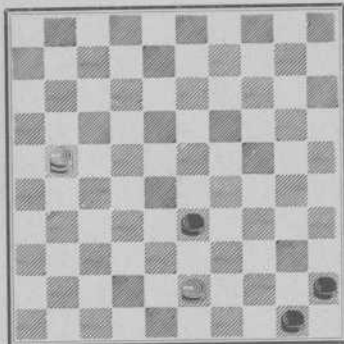
No. 9.

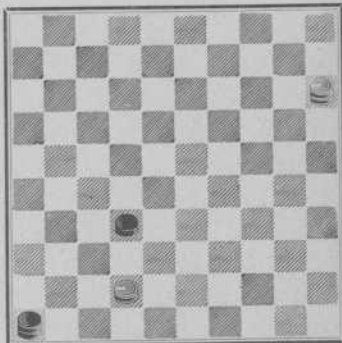
No. 10.

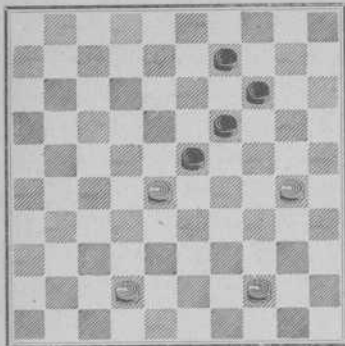
No. 11.

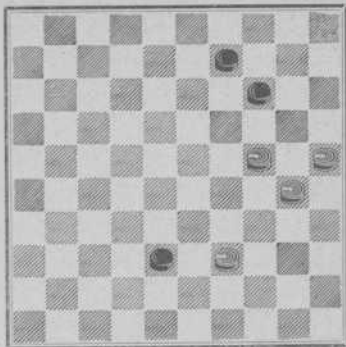
No. 12.

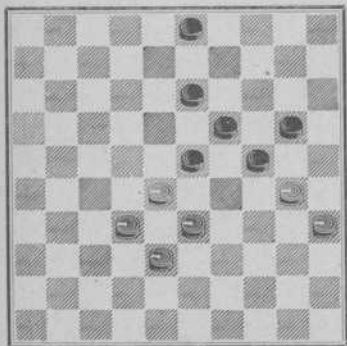
No. 13.

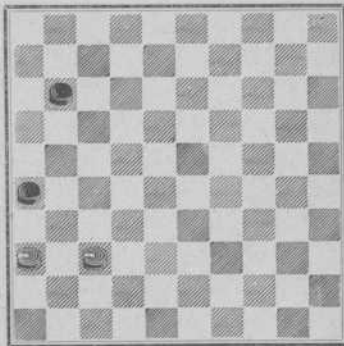
No. 14.

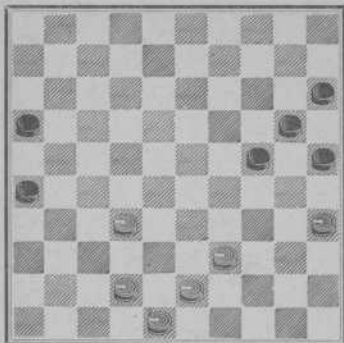
No. 15.

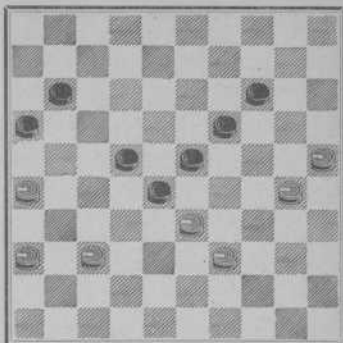
No. 16.

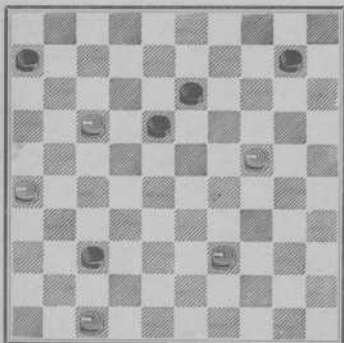
No. 17.

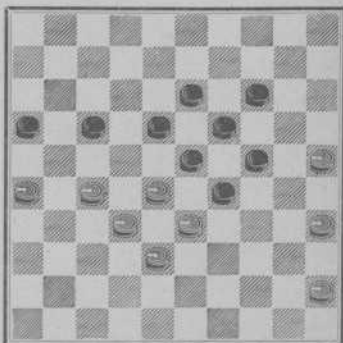
No. 18.

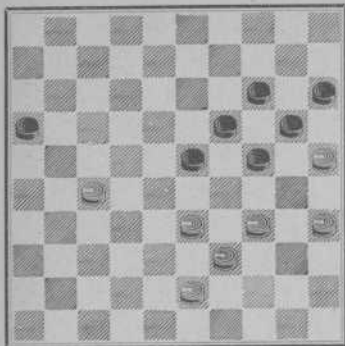
No. 19.

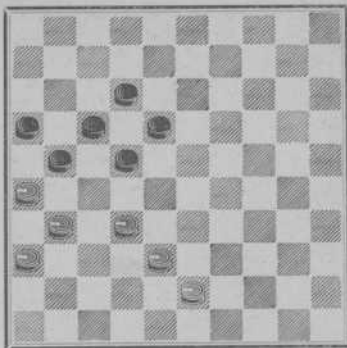
No. 20.

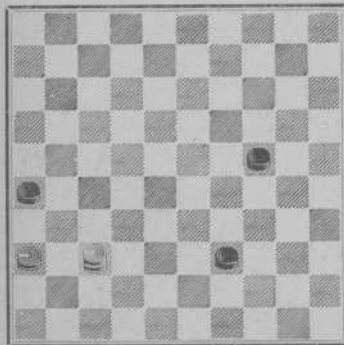
No. 21.

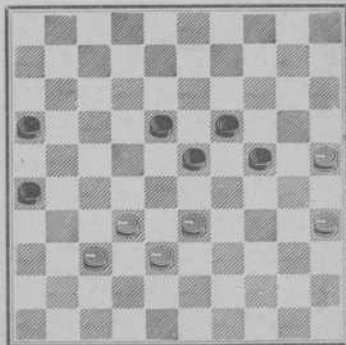
No. 22.

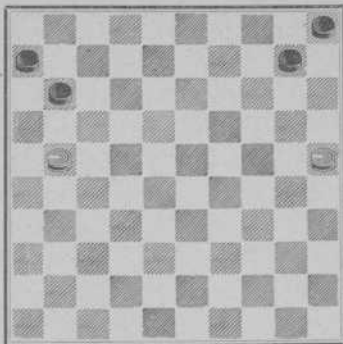
No. 23.

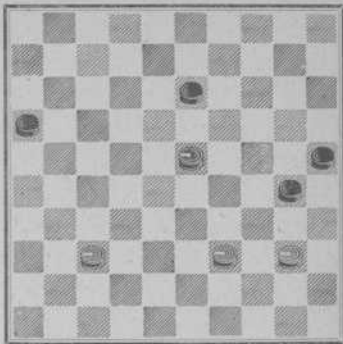
No. 24.

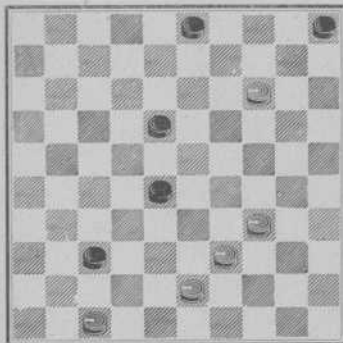
No. 25.

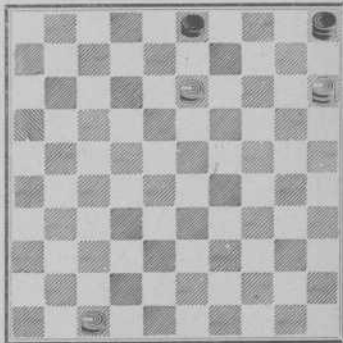
No. 26.

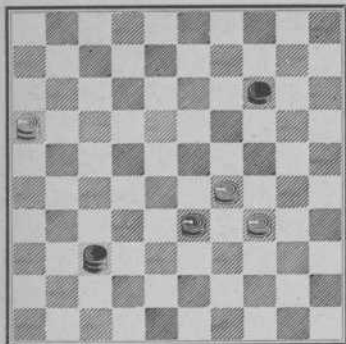
No. 27.

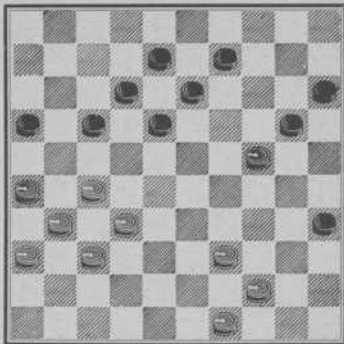
No. 28.

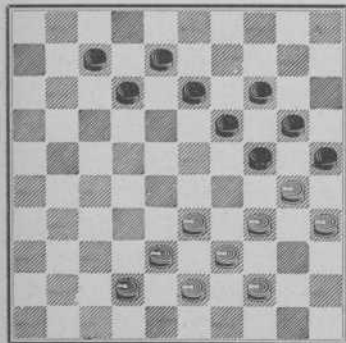
No. 29.

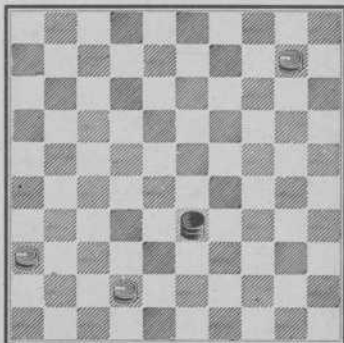
No. 30.

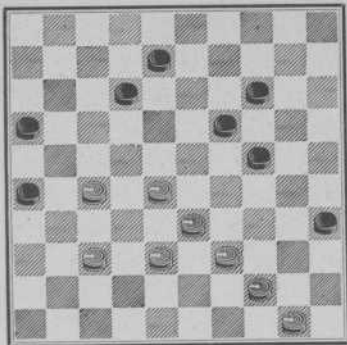
No. 31.

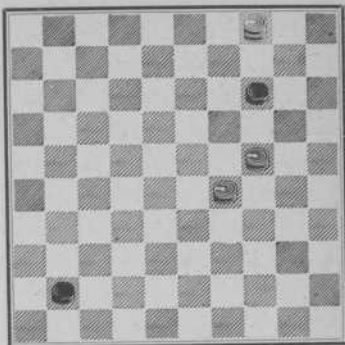
No. 32.

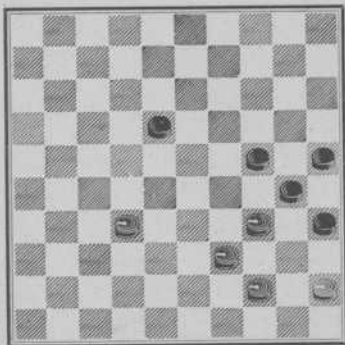
No. 33.

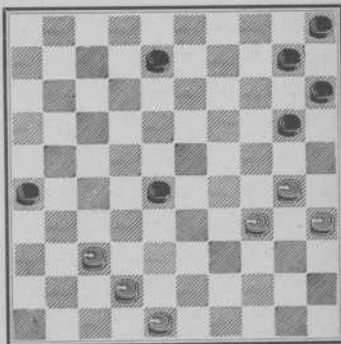
No. 34.

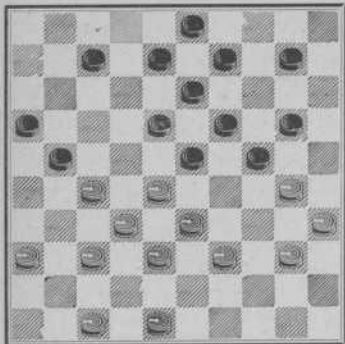
No. 35.

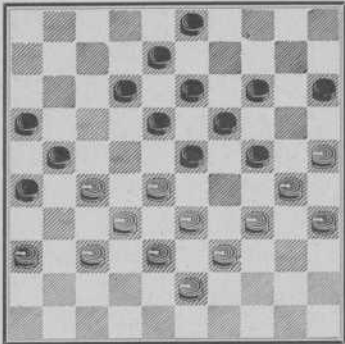
No. 36.

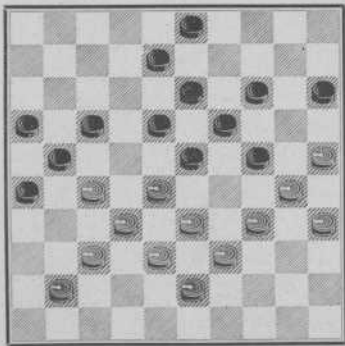
No. 37.

No. 38.

No. 39.

Oplossingen.

No. 1.

	Wit.	Zwart.
1.	48—43	3—8.
2.	43—38	8—12.
3.	38—32	12—18.
4.	32—28 en wint.	

Als wit berekend heeft, den laatsten zet te hebben, dient hij steeds recht tegenover de zwarte schijf te blijven.

No. 2.

	Wit.	Zwart.
1.	14—32	33—39.
2.	32—49 en wint.	

No. 3.

	Wit.	Zwart.
1.	28—33	40—45.
2.	33—50 (verloren).	

Wit mag niet direct op 50 spelen, daar na zwart's zet 40—45, wit dan veld 50 weer moet prijs geven. Dit is een geval, waarin men door vastzetten van den tegenstander wint.

No. 4.

	Wit.	Zwart.
1.	32—27 en wint een stuk, bij goed spel ook de partij.	

No. 5.

	Wit.	Zwart.
1.	31—22	—

Wit wint nu altijd een stuk.

Behoudt zwart zijn 4 stukken en worden deze dam, dan zou wit verliezen b.v. door den stand 34, 39, 45 en 49 te formeeren of 4, 5, 14 en 15. Wit verliest dan na enkele zetten. Met drie tegen één dam is het — behoudens enkele bijzondere standen — echter niet meer mogelijk te winnen. In deze positie dwingt wit dus remise af.

No. 6.

	Wit.	Zwart.
1.	26—8	—

En zwart kan niet zoo spelen, of wit neemt drie stukken. Zwart's laatste stuk is dan ook spoedig verloren.

No. 7.

	Wit.	Zwart.
1.	28—23	18×38.
2.	39—33	38×29.
3.	34×12 verl.	

Hier vindt men twee regels van het damspel geïllustreerd. Bij den eersten zet kan zwart op twee manieren slaan, doch moet het grootste aantal stukken nemen. Bij den derden zet slaat wit naar 12. Ofschoon de schijf op de damlijn komt moet ze deze weer direct verlaten. Stond daarentegen de zwarte schijf 8 op 12 dan sloeg wit naar 3, behaalde dam en zwart moest weder spelen.

No. 8.

	Wit.	Zwart.
1.	35—30	20×9.
2.	39—33	38×29.
3.	30—24	29×20.
4.	25×3 verl.	

No. 9.

Wit moet 25—20 spelen en zwart kan daarna den zet 20—14 niet meer voorkomen.

No. 10.

	Wit.	Zwart.
1.	3—14	38—43(A).
2.	14—28	

Zwart is verloren. Op 43—48 speelt wit 28—37. Op 43—49 volgt 28—44. (A). Op 38—42 zou wit 14—37 spelen.

No. 11.

Wit. Zwart.

1. 43—39 33×44.
2. 21—49

Zwart is vastgezet. Hij moet spelen en kan niet, is dus verloren.

No. 12.

Wit. Zwart.

1. 42—37 32×41.
2. 15—47

Dezelfde opsluiting als in No. 11.

No. 13.

Wit. Zwart.

1. 30—24

Zwart heeft nu slagkeuze daar hij aan beide kanten een stuk kan slaan, doch steeds neemt wit er twee met winststand.

No. 14.

Wit. Zwart.

1. 24—19 14×23.
2. 39—33 38×29.
3. 30—24 29×20.
4. 25×3 verl.

No. 15.

Wit. Zwart.

1. 30—25

En zwart verliest tenminste een stuk.

No. 16.

Wit. Zwart.

1. 36—31 11—17 of 16.
2. 31—27 verl.

Indien wit in plaats van 36—31 als eersten zet 37—32 speelt, zou hij niet meer dan remise bereiken. Zwart speelt dan 11—16(A) wit 32—27, zwart 26—31.

(A) niet 11—17, want dan wit 32—27, zwart 26—31 (gedwongen) wit 27—21, zwart 17×26; wit 36×27 en wint.

No. 17.

Wit moet 32—27 spelen, waarna hij met één stuk twee zwarte (16 en 26) vasthoudt. Tevens kan wit daarna trachten dam te behalen.

No. 18.

Wit. Zwart.

1. 30—24 19×30.
2. 25×34

Zwart kan niet meer verhinderen, dat wit met 33—29 een stuk wint.

Wit zou ook als volgt kunnen spelen:

1. 37—31 14—20 (a. b. c.).
2. 25×14 19×10.
3. 31—27 22×31.
4. 36×27 en wint een stuk.

(A).

1. — 11—17.
2. 31—27 22×31.
3. 33×11 16×7.
4. 36×27 wint een stuk.

(B).

1. — 28—32.
2. 31—27 22×31 (de beste anders slaat wit naar veld 6).
3. 36×38 wint een stuk.

(C).

1. — 22—27.
2. 33×22 31×22.
3. 26—21 16×27.
4. 31×24

No. 19.

Wit. Zwart.

1. 47—42 37×48.
2. 17—12 48×19.
3. 12×5

No. 20.

Wit. Zwart.

1. 35—30 24×35.
2. 33×24 19×30.
3. 28×10 of 8.

No. 21.

Wit.	Zwart.
34—29	23×34.

39×30 en zwart heeft geen goeden zet meer.

No. 22.

Wit.	Zwart.
1. 32—27	21×32.
2. 38×27	en wit wint altijd een stuk. De volgende voortzetting zou wit niet meer dan remise brengen.

1.	31—27	22×31.
2.	36×27	18—23.
3.	38—33	—
- (27—22 geeft slechts gelijk spel).
3.	—	12—18.
4.	43—39(A)	23—29.

Zwart dreigt met 23—28, wat remise brengt. Op wit 39—33 zou 23—29 volgen.

(A).

Merk op dat na wit 33—28 deze na zwart 23—29 ook niet meer kan winnen.

No. 23.

Wit speelt 36—31 en op elken zet van zwart 37—46. Wit mag niet 37—46 als eersten zet spelen, want dan antwoordt zwart met 26—31, wit 36×27, zwart 39—43 of 44 met remise.

No. 24.

Wit speelt 32—27 en zwart heeft geen goeden zet. Op 23—29 speelt wit 25—20.

No. 25.

Wit.	Zwart.
1. 25—20	10—15.
2. 20—14	11—16.
3. 21—17	

Merkwaardig, dat hier 2 schijven van 4 winnen. Wit bereikte dit voor-

deel door telkens met 1 schijf twee vast te zetten.

No. 26.

Wit.	Zwart.
1. 23—19	13×24.
2. 40—35	16—21.
3. 37—31	verl.

No. 27.

Wit.	Zwart.
1. 47—42	37×48.
2. 39—33	48×9.
3. 33×4	

Ga na, hoe wit in dezen eindstand het gemakkelijkste kan winnen.

No. 28.

Wit.	Zwart.
1. 13—9	3×14.
2. 15—10	14—20.
3. 10—46	20—25.
4. 47—42	en bij den volgenden zet 42—37.

No. 29.

Wit.	Zwart.
1. 33—28	37×19.
2. 16—2	en zwart kan niet zoo spelen of wit geeft nog een stuk en slaat de zwarte dam.

No. 30.

Wit.	Zwart.
24—19	13×24.
27—21	16×38.
37—32	38×27.
31×4	(niet op 2, daar zwart dan 30—25 speelt).

No. 31.

Wit.	Zwart.
33—29	24×33.
38×29	en zwart kan niet verhinderen, dat wit door 30—24 een stuk wint.

No. 32.

	Wit.	Zwart.
1.	10—4	33×47.
2.	4—15	verl.

No. 33.

	Wit.	Zwart.
1.	44—40	35×44.
2.	37—31	26×37.
3.	27—21	16×27.
4.	28—23	19×28.
5.	33×42	44×33.
6.	38×9	

No. 34.

	Wit.	Zwart.
1.	24—20	14×25.
2.	4—10	verl.

Op zwart 41—46 speelt wit 10—5, daarna 29—23.

Op zwart 41—47 speelt wit 10—15.

No. 35.

Wit 45—40. Op zwart 18—22 verder 34—29 met winst en op zwart 18—23; wit 32—28 en 34—29, eveneens gewonnen.

No. 36.

	Wit.	Zwart.
1.	37—32	28×37.
2.	42×31	26×37.
3.	48—42	37×48.
4.	30—25	48×30.
5.	25×14	10×19.
6.	35×2	

No. 37.

	Wit.	Zwart.
1.	27—22	18×27.
2.	33—29	24×31.

(Let op, dat dit reglementair ge-

dwongen is, daar zwart nergens anders zooveel stukken kan staan).

Nu is wit weer aan zet, terwijl hij zeker is, dat zwart bij den volgenden zet moet slaan. Wit kan dus een zet doen, waaraan zwart **niets kan veranderen**. Men noemt dit een „tempo-zet”. Als volgt maakt wit hiervan gebruik.

3.	30—25	27×38.
4.	25×5	23×32.
5.	5×1	gewonnen.

No. 38.

	Wit.	Zwart.
1.	27—22	18×27.
2.	34—29	23×34.
3.	28—23	19×28.
4.	30×10	15×4.
5.	33×31	en wint schijf 34.

No. 39.

Een mooi voorbeeld, dat niet alleen de slag, maar ook de eindstand moet worden berekend. Niet iedere slag is goed, hoe mooi ook overigens.

Wit kan den zelfden slag uitvoeren van vraagstuk 38, doch dan volgt:

	Wit.	Zwart.
1.	34—29	23×34.
2.	27—22	18×27.
3.	28—23	19×28.
4.	33×11(A).	16×7.
5.	30×10	15×4.
6.	39×30	27—31.

en zwart zal winnen.

(A).

	Wit.	Zwart.
4.	33×31	17—22.
5.	30×10	13×4.
6.	39×30	21—27.
7.	32×21	16×47 wint.

De aanvangszetten.

De lezer, die uit het vorige hoofdstuk reeds eenig begrip heeft gekregen van verschillende mogelijkheden in het spel, voornamelijk slagen, waarmede de damspeler gedurende de partij heeft rekening te houden, zal zich na van deze verwickelingen kennis te hebben genomen, allicht afvragen: „Maar hoe kan ik nu het best een partij beginnen en is het niet mogelijk, mijn tegenstander al direct in zoo'n positie te brengen, waarin voor hem nadeel opgesloten ligt?” Zoodra hij zich deze vraag heeft gesteld is hij meteen tot de erkenning gekomen van de groote beteekenis, welke men aan de allereerste zetten in de dampartij kan hechten. Neen, 't is geenszins onverschillig, met welke zetten men de partij begint en al luisteren deze aanvangszetten gelukkig niet in zoo'n gestreng onderling verband naar ijzeren wetten der theorie, dat men zich reeds aanstonds in de partij ziet voorgeschreven: „Zoo zult ge spelen of . . . verlies volgt”, toch dient men deze beginzetten naar waarde te schatten en voldoende te bestudeeren om bepaalde fouten te ontgaan en — zoo de tegenstander ze maakt — er van te profiteren.

In dit deel zullen wij geen uitgebreide theoretische verhandeling ge-

ven. Alvorens zich aan een grondige bestudeering der theorie te geven, dient de damspeler een beduidende bedrevenheid te hebben verkregen in het correct behandelen van sommige type-standen.

Heeft men dat spel eenmaal onder de knie dan kan men zich wijden aan het hoogere, fijnere partijspel. Wie dit boek naar behooren heeft doorwerkt zal zich reeds met succes met anderen kunnen meten, tegen wie hij voordien weinig resultaten heeft kunnen boeken. Is men eenmaal zoover dan blijkt de noodzakelijkheid de kennis van de speltheorie te vermeerderen. De bestudeering van de uitgebreide theoretische gegevens in de bewerking van het boek „Het Damspel”, verschenen bij dezelfde uitgevers voert de speelkracht zoover op, dat zelfs op de damclubs een goed figuur kan worden geslagen. Waar aanleg voor het spel niet ontbreekt, leert men spelenderwijze.

In dit hoofdstuk vindt men het voornaamste partijgebeuren in beknopte vorm, verschillende spel-soorten, die ieder een speciale behandeling vereischen. Men trachte zich het karakter van al die spel-typen in te denken en brenge het geleerde zooveel mogelijk bij het spelen van partijen in toepassing.

De 33—28 of Hollandsche opening.

Men onderscheidt in het damspel: linkervleugel, rechtervleugel en centrum. Tot de vleugels rekent men te behooren de 8 het meest naar den rand geplaatste stukken, tot het centrum de 4 middelste stukken.

Op het volgende diagram vindt men dit begrip nader aangeduid.

Zwart.

Rechtervleugel 1, 2, 6, 7, 11, 12, 16 en 17. Centrum 3, 8, 13, 18. Linkervleugel 4, 5, 9, 10, 14, 15, 19 en 20.

Wit.

Linkervleugel 31, 32, 36, 37, 41, 42, 46 en 47. Rechtervleugel 34, 35, 39, 40, Centrum 33, 38, 43 en 48. 44, 45, 49 en 50.

De 33—28 opening is dus al direct een centrum-opening en door dezen zet te spelen geeft wit blijk, allereerst een sterke centrumpositie te willen opbouwen. Behoudens enkele uitzonderingen staat men in het damspel ook het sterkste op het centrum, een sterk centrum kan dus voordeelig spel verzekeren.

Wij nemen dus aan, dat wit opent met 33—28. Zwart heeft nu verschillende tegenzetten, waarvan wij de voornaamste principes zullen behandelen.

Voor antwoorden als 19—23 of 17—21 raadplege men echter „Het Damspel” daar bij deze zetten meer het fijnere positie-spel valt op te merken, hetwelk eerst kan worden beoefend, indien men zich de verschillende hier te behandelen „standaard standen” heeft eigen gemaakt.

Wij zullen zwart nu eens eerst naar den rand laten spelen, hetgeen vele beginners sterk achten, om dat „die schijf dan niet geslagen kan worden”.

Uit het volgende spel zal men echter leeren, dat het naar den rand spelen wel degelijk nadeel berokkent, omdat

1e een randstuk maar naar één ruit kan worden gespeeld; een stuk op het midden heeft daarentegen de keuze tusschen twee aangrenzende velden;

2e het randstuk den tegenstander gelegenheid geeft andere schijven te bedreigen.

Wit.	Zwart.
------	--------

1. 33—28	20—25.
----------	--------

2. 39—33	18—23.
----------	--------

Met 14—20 of 15—20 laat zwart het centrum geheel aan den tegenstander. Deze zou het beste met 44—39 voortzetten. Wit moet natuurlijk nooit schijf 25 „afruilen”, tenzij hij hierdoor een ander voordeel verkrijgt.

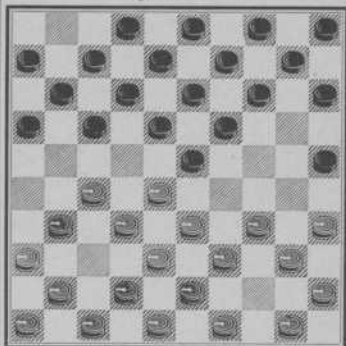
3. 44—39	12—18.
----------	--------

4. 31—27	7—12.
----------	-------

5. 37—31	1—7?
----------	------

(Zie diagram No. 40).

Diagram No. 40.

In zoo'n compacten stand denkt zwart, kan mij toch niets overkomen. En toch kan wit nu direct een stuk, winnen door:

6. 27—22	18×27.
----------	--------

7. 31×22	—
----------	---

Wat moet zwart voor spelen om schijfverlies te ontgaan? 12—18 kan niet. Wit speelt dan 42—37, zwart 18×27 en wit slaat naar dam.

Op 17—21 speelt wit 22—17 of 18.

Op 23—29 slaat wit 34×23 met schijfwinst.

Op 14 of 15—20 volgt:

8. 22—18	13×22.
----------	--------

9. 34—30	25×34.
----------	--------

10. 40×27	
-----------	--

En zwart heeft een stuk verloren.

De zet 20—25 bracht zwart dus in een gevaarlijke positie. Toch behoefde zwart niet direct een schijf te verliezen.

Merk op, dat indien zwart in plaats

van 1—7, 2—7 speelt en wit ook dan 27—22 en 31×32 antwoordt, zwart wel 12—18 kan (moet!) spelen.

Dan volgt:

11. 42—37! 18×27.

12. 32×12 7×18.

(Beter dan door 8×17 het centrum nog meer te verzwakken).

Wit krijgt nu zoowel door 37—32 als door 47—42 en 37×28 gunstiger spel. Het zwarte stuk op 25 heeft in 't geheel geen functie.

Nu een spelontwikkeling, die geen van de beide partijen een bepaald voor- of nadeel geeft.

Wit. Zwart.

1. 33—28 18—23.

2. 31—27 12—18.

3. 39—33 —

Wit kan door 27—22 enz. tijdelijk de zwarte centrumschijf verwijderen, doch men zal opmerken, dat zwart zich dan weer met 19—23 en 14×23 op het middenbord herstelt.

3. — 7—12.

4. 44—39 17—21.

5. 37—31 21—26.

6. 50—44 26×17.

7. 42×31

Voor het moeilijke spel in dezen vorm zie men „Het Damspel”. Ook in deze „variant” is voordeel te behalen, doch alleen bij zeer sterk spel.

Wij hebben in deze variant wit bij den 6en zet 50—44 laten spelen, toen zwart „achter” schijf 31 was geloopt. „Was „sluiten” met 41—37 nu niet goed geweest?” zal men allicht vragen.

Dit is een al zeer belangrijke vraag,

welke wij uitvoerig zullen beantwoorden.

Door den afruil zwart 26×37; wit 42×31 heeft wit aan zijn linkervleugel vrijheid van spelen verkregen, hij heeft „zijn linkervleugel ontwikkeld” luidt de term. Dit zou ook het geval zijn geweest, indien zwart b.v. bij den 5en zet niet 21—26 had gespeeld, maar b.v. 20—24. Wit zou dan 31—26 kunnen spelen, zwart 14—20; wit 26×17, zwart 11×31; wit 36×27. Ook dan zou wit aan den linkervleugel alle spelvrijheid hebben verkregen.

Ook in dit laatste geval merkt men op, dat zwart dezen afruil zou kunnen tegengaan door in plaats van 14—20 te „sluiten” met 11—17 of 12—17. Was dit geschied dan zou een „opsluiting” zijn verkregen. Hier komen wij tot zeer interessante posities want de opsluitingen zijn zeer rijk aan variaties.

Over 't algemeen zouden wij den onervaren speler niet aanraden, zich op een dergelijke wijze te laten opsluiten. Slechts een zeer sterk speler kan dit toelaten en hij doet dit dan nog niet in de hoop beter spel te verkrijgen dan de tegenstander, (want de opsluitingen brengen de opgesloten partij in vele gevallen nadeel) doch met het oog op de verschillende slagzetten, die in deze standen schuilen.

Voor de opsluitingen in den aanvang van het spel, in de openingen, verdienen alle aandacht en moeten dan ook grondig worden bestudeerd.

Vandaar dat wij in dit werk de opsluitingen uitvoerig zullen behandelen. Wie het geheele openingsgebeuren wil bestudeeren, raadplege het werk „Het Damspel”, waarin alle openingen worden behandeld.

Opsluiting van den rechter vleugel.

Wit.	Zwart.
1. 33—28	18—23.
2. 39—33	12—18.
3. 44—39	7—12.
4. 35—30?	20—25.

Wit laat zich dus rechts opsluiten. Nu hangt het geheel van het spel van beide partijen af of wit zich al dan niet zal kunnen vrijmaken. Van dit spelgenre zullen wij verschillende varianten geven. Hierbij houde men in 't oog, dat wij geenszins de gespeelde zetten als noodzakelijk aangeven. Slechts willen wij, door het aangeven van verschillende situaties den lezer de noodige kennis van dit spel aanbrengen, waarbij wij bijzondere zetten, zoowel goede als zwakke, uitvoerig zullen ontleden.

5. 40—35	14—20.
6. 45—40	20—24.

Zwart dreigt nu door 23—29 en 25×45 schijf 14 te winnen. Zwart mocht niet direct 23—29 spelen, daar dit juist een schijf zou doen verloren gaan.

7. 50—45	15—20.
----------	--------

Om dat wit dreigde met 31—29 steeds de opsluiting weer te verbreken.

(Zie diagram No. 41).

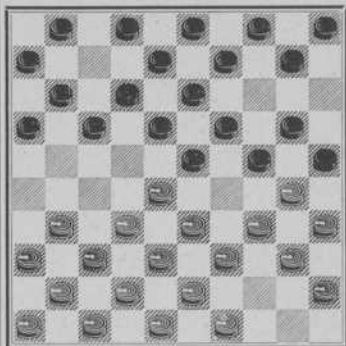
Wit heeft thans 4 speelbare zetten. 28—22 doet het spel geheel van karakter veranderen en vindt men geanalyseerd in „Het Damspel”. Aanstonds zal men opmerken, dat 31—26 niet sterk kan zijn.

Er volgt n.l.:

8. 31—26	24—29.
9. 38×15	17—21.
10. 26×17	11×44.
11. 43—39 (gedwongen)	44×33.
12. 38×29	

En wit's spel is geheel verstrooid; van het centrum is niets over.

Diagram No. 41.

Als wit nu eens 49—44 speelde? Het spelen van de zetten 49—44 of 50—44 is onder een regel te brengen.

Men mag deze zetten slechts spelen indien men heeft berekend, niet in „tempo-gebrek” te kunnen komen.

B.v.:

Wit.	Zwart.
------	--------

8. 49—44	9—14.
----------	-------

Waarom zwart dezen zet speelt en niet 10—14, hetgeen toch meer naar het midden is en dus in 't algemeen beter, zal duidelijk worden bij de behandeling van de opsluiting aan beide vleugels.

9. 31—27	17—21.
----------	--------

10. 37—31	21—26!
-----------	--------

Nu heeft wit behoefte aan een „tempo-zet” m.a.w. een zet, die aan de situatie links niets verandert, waarna zwart moet slaan met 26×37 en wit zich met 42×31 spelvrijheid verschafft. Men ziet, zoo'n zet heeft wit niet, daar hij reeds 49—44 heeft gespeeld. Tegelijk zal men zien dat wit dus bij

den 8en zet beter 31—27 had kunnen spelen; hij had dan in 49—44 een tempo-zet gehad. Thans rest wit niets dan 41—37 of 42—37 en ontstaat een opsluiting aan beide vleugels (zie aldaar).

(Zie diagram No. 41).

8. 49—44 9—14.

9. 31—26 —

Beter dan 31—27, daar wit nu niet zoo spoedig in tempo-gebrek komt.

9. — 4—9.

10. 37—31 10—15.

11. 41—37 5—10.

12. 46—41 1—7.

Zwart had wel 24—29; wit 33×24 , zwart 20×29 kunnen spelen, dreigende met 29—33 en 17—21, doch wit speelt dan eerst 39—33. Overigens merke men op, dat de zet 24—29 en 20×29 moest geschieden, vóórdat zwart 5—10 speelde. Is reeds 5—10 gespeeld dan antwoordt wit met 39—33, zwart 14—20? wit 33×24 , zwart 20×29 ; wit 32—27 en neemt dam.

13. 31—27 17—22.

In deze variant komt wit nog zeer goed uit de opsluiting.

14. 28×17 11 \times 31.

15. 36×27

En zwart moet den tegenstander spelruimte geven. B.v.:

15. — 7—11 (A.B.C.).

16. 27—22 18×27 .

17. 32×21 16×27 .

18. 33×29 24×33 .

19. 38×16

(A).

Wit. Zwart.

15. — 6—11.

16. 32×28 23×21 .

17. 26×6 7—11.

18. 6×17 12×21 .

19. 33×28

(B).

Wit. Zwart.

15. — 24—29.

16. 33×24 20×29 .

17. 32—28 23×21 .

18. 26×17 12×21 .

19. 34×1

(C).

Wit. Zwart.

15. — 23—29.

16. 34×23 18×29 .

17. 32—28 25×34 .

18. 39×30 20—25.

19. 44—39 25×34 .

20. 39×30 29—34.

21. 40×20 14×34 .

22. 37—32

Wit moet nu allereerst de lastige schijf 34 afruilen met 43—39, 38×49 . Slaan met 48×39 was niet zoo goed. De „kroonschijf” (voor wit 48, voor zwart schijf 3) houde men zoo lang mogelijk op post. Dit stuk kan dikwijls, op het juiste oogenblik in het spel gebracht, een bedreigden vlegel ondersteunen. Zwart heeft in deze variant eenig voordeel behaald, daar wit een randschijf (op 26) heeft.

(Zie diagram No. 41).

Wit. Zwart.

8. 31—27 17—21.

9. 37—31 21—26.

Thans kan wit van zijn eenigen tempo-zet gebruik maken.

10. 49—44 26×37 .

11. 42×31 9—14.

12. 47—42 4—9.

13. 41—37 10—15.

14. 46—41 5—10.

15. 27—21 16×27 .

16. 32×21 23×32 .

17. 37×28 11—16.

18. 41—37 16×27 .

19. 31×22 18×27 .

20. 28—23 19×28.

21. 33×31 14—19.

Waardoor wit nog steeds opgesloten staat.

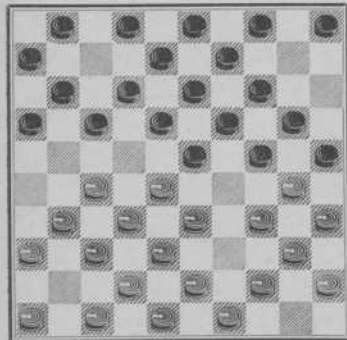
Uit deze spelgangen kan men zien, dat deze opsluitingen voor de opgesloten partij dikwijls lastig spel geven. Natuurlijk kan ook zwart zich laten opsluiten, hetgeen hetzelfde effect geeft als bij wit.

Thans verschillende slagzetten in deze opsluiting.

	Wit.	Zwart.
1.	34—30	20—25.
2.	40—34	15—20.
3.	45—40	20—24.
4.	50—45	18—23.
5.	33—28	12—18.
6.	31—27	7—12.
7.	37—31	10—15.
8.	41—37	15—20.
9.	39—33?	

(Zie diagram No. 42).

Diagram No. 42.

9. — 23—29!
 10. 34×23 25×34.

11. 40×29 17—22.

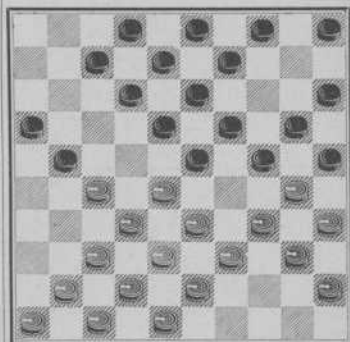
12. 28×17 19×50.

Wit. Zwart.

1. 33—28 18—23.
 2. 39—33 12—18.
 3. 44—39 7—12.
 4. 31—27 17—22.
 5. 28×17 11×31.
 6. 36×27 6—11.
 7. 34—30 20—25.
 8. 39—34 15—20.
 9. 33—28 20—24.
 10. 50—44 10—15.
 11. 44—39 14—20.
 12. 39—33 11—17.
 13. 49—44 17—21.
 14. 44—39 1—7?

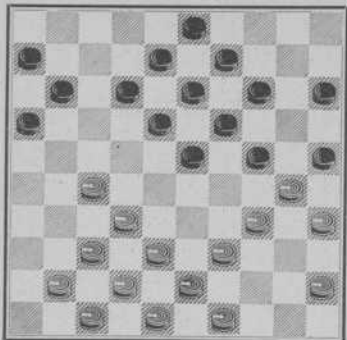
(Zie diagram No. 43).

Diagram No. 43.

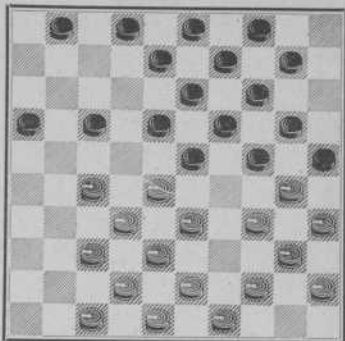
15. 33—29 24×31.
 16. 37×17 12×21.
 17. 30—24 19×30.
 18. 35×24 20×29.
 19. 32—28 23×32.
 20. 34×1

No. 44.

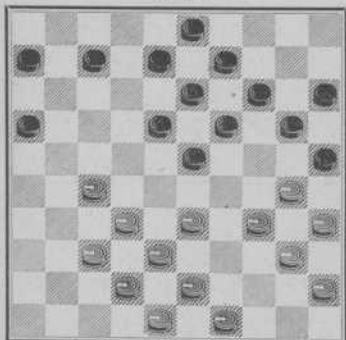
Wit moet spelen.

No. 45.

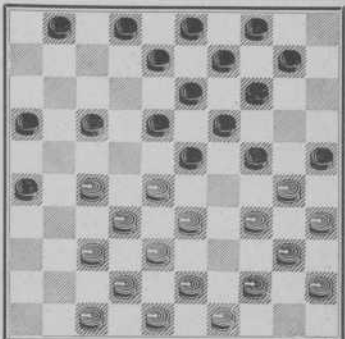
Zwart moet spelen.

No. 46.

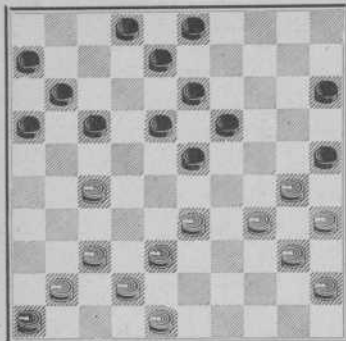
Wit speelt.

No. 47.

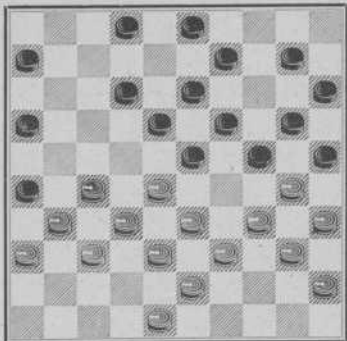
Wit speelt.

No. 48.

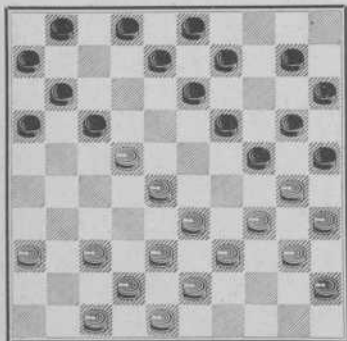
Wit speelt.

No. 49.

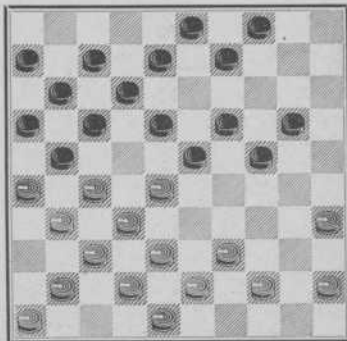
Wit speelt.

No. 50.

Wit speelt.

No. 51.

Wit speelt.

(Zie diagram No. 44).

	Wit.	Zwart.
1.	27—22	18×27.
2.	32×21	16×27.
3.	34—29	24×44.
4.	49×40	25×34.
5.	40×16	

(Zie diagram No. 45).

	Wit.	Zwart.
1.	—	17—22.
2.	28×17	23—29.
3.	34×12	25×34.
4.	40×29	13—18.
5.	12×23	19×50.

(Zie diagram No. 46).

	Wit.	Zwart.
1.	30—24	19×28.
2.	35—30	25×34.
3.	40×29	23×34.
4.	32×1	

(Zie diagram No. 47).

	Wit.	Zwart.
1.	34—29	25×34(A).
2.	29×20	14×25.
3.	40×29	23×34.
4.	27—21	16×27.
5.	32×5	

(A).

	Wit.	Zwart.
1.	34—29	23×34.
2.	40×20	25×34.
3.	47—41	14×25.
4.	27—21	16×27.
5.	32×5	

(Zie diagram No. 48).

	Wit.	Zwart.
1.	30—24	19×28.
2.	27—22	18×27.

3.	35—30	25×34.
4.	40×9	3×14.
5.	37—32	28×37.
6.	41×3	

(Zie diagram No. 49).

	Wit.	Zwart.
1.	27—22	18×27.
2.	32×21	23×41.
3.	36×47	16×36.
4.	47—41	36×47.
5.	38—32	47×29.
6.	34×5	25×34.
7.	39×17	

(Zie diagram No. 50).

	Wit.	Zwart.
1.	28—23	19×28 (gedwongen)
2.	30×19	13×24.
3.	24—30	25×34.
4.	39×19	28×39.
5.	43×34	17×28.
6.	19—14	10×19.
7.	38—38	28×30.
8.	35×4	

(Zie diagram No. 51).

	Wit.	Zwart.
1.	28—22	17×28.
2.	26×17	11×22(A).
3.	31—26	22×31.
4.	35—30	24×35.
5.	26—21	16×27.
6.	37×26	28×37.
7.	42×15	

(A).

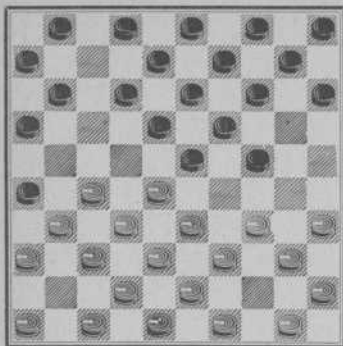
	Wit.	Zwart.
2.	26×17	12×21.
3.	35—30	24×35.
4.	44—40 enz.	

Opsluiting van den linker vleugel.

	Wit.	Zwart.
1.	33—28	18—23.
2.	39—33	12—18.
3.	44—39	7—12.

	Wit.	Zwart.
4.	31—27	17—21.
5.	37—31	21—26.
6.	41—37	20—24.

Diagram No. 52.

Ofschoon elke opsluiting gevaarlijk spel kan geven, is deze stand voor wit niet bepaald slecht al kent de theorie zwart ook voordeel toe. Veel hangt natuurlijk af van het verdere spel van beide kanten.

Wit's eenige kans om zijn linker vleugel te ontwikkelen is de zet 27—22 en 18×27, hetgeen vroeg of laat moet worden gespeeld. 28—22 is bijna altijd slecht. Nu zou zwart direct een schijf winnen, doch ook indien veld 14 onbezet was en zwart dus niet 23—28 kon spelen, mag wit niet tot 28—22 overgaan.

De volgende speelwijzen voor wit in dezen stand zijn goed.

(Zie diagram No. 52).

	Wit.	Zwart.
7.	47—41	14—20.
8.	27—22	18×27.
9.	31×22	12—18.
10.	37—31	26×37.
11.	42×31	18×27.
12.	31×22	

(Zie diagram No. 52).

	Wit.	Zwart.
7.	34—29	23×34.
8.	40×20	15×24.
9.	27—22	18×27.
10.	31×22	

(Zie diagram No. 52).

	Wit.	Zwart.
7.	34—30	14—20.
8.	30—25	

Zwart heeft nu de keuze tusschen zich ook te laten opsluiten en den zet 1—7.

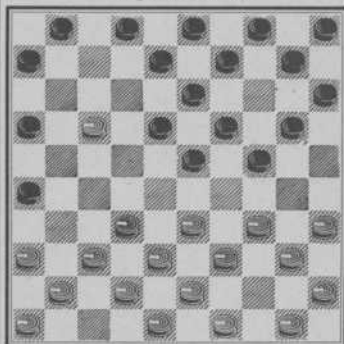
In al deze varianten is het behalen van voordeel afhankelijk van het verdere spel.

Het volgende is nog belangrijk.

(Zie diagram No. 52).

	Wit.	Zwart.
7.	47—41	14—20.
8.	27—22	18×27.
9.	31×22	12—18.
10.	22—17	11×22.
11.	28×17	

Diagram No. 53.

Ofschoon schijf 17 ver in de vijandelijke linies is doorgedrongen kan zwart haar toch niet winnen.

B.v.:

(Zie diagram No. 53).

	Wit.	Zwart.
11.	28×17	16—21.
12.	17—11	6×17.
13.	32—28	23×32.
14.	38×16	

Zwart staat iets beter.

(Zie diagram No. 53).

	Wit.	Zwart.
11.	—	2—7.
12.	17—12	8×17.
13.	37—31	26×28.
14.	33×2	

Met ongeveer gelijk spel, want de dam wordt weer afgenomen.

(Zie diagram No. 53).

	Wit.	Zwart.
11.	—	1—7.
12.	17—11	6×17.

13. 37—31 26×28.

14. 33×11

Wit heeft een stuk minder, doch dit wordt ruimschoots vergoed door de sterke positie van schijf 11.

(Zie diagram No. 53).

	Wit.	Zwart.
11.	—	10—14.
12.	32—27	24—29.

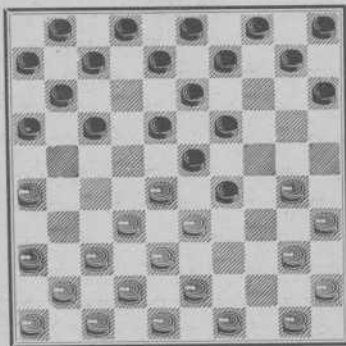
Met 1—7 of 2—7 zou zwart den tegenstander dam geven door 17—11, 27—21, 37—31 enz.

13.	33×24	20×29.
14.	27—21	16×27.
15.	17—11	6×17.
16.	37—31	26×37.
17.	42×11	

En zwart kan niet 1—6 spelen wegens wit 38—32 en 32—28.

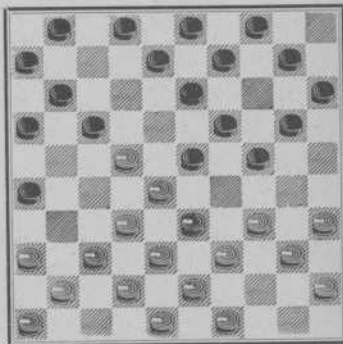
Thans eenige slagzetten in dit spelgenre, dat veel op wedstrijden voorkomt.

No. 54.

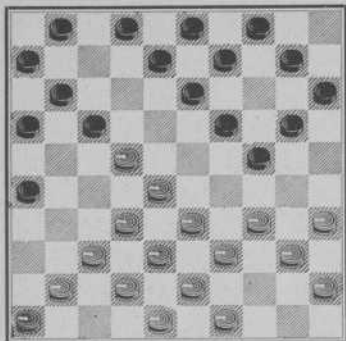
Zwart speelt.

No. 55.

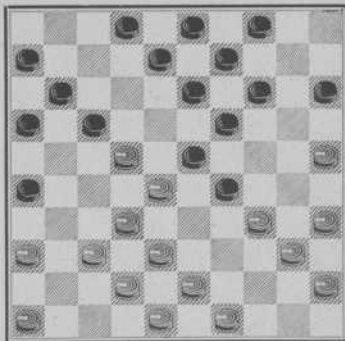
Wit speelt.

No. 56.

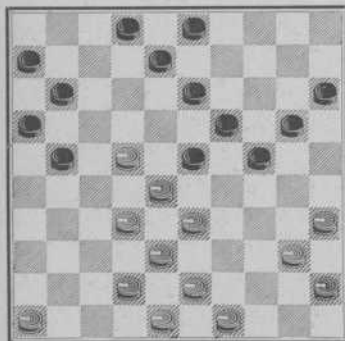
Wit speelt.

No. 57.

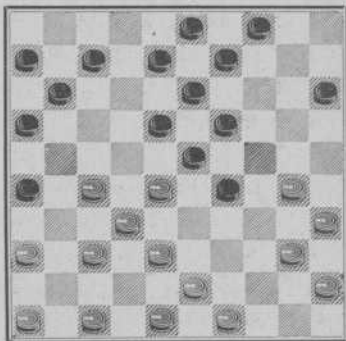
Wie aan zet is wint een schijf!

No. 58.

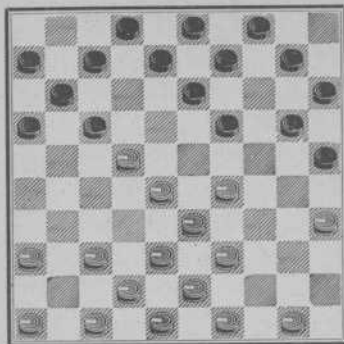

Zwart speelt.

No. 59.

Wit speelt.

Wit speelt.

(Zie diagram No. 54).

Zwart kan op twee manieren voordeel behalen.

I.

	Wit.	Zwart.
1.	—	10—14.
2.	33×24	17—21.
3.	26×17	11×33.
4.	38×29	23×25.

II.

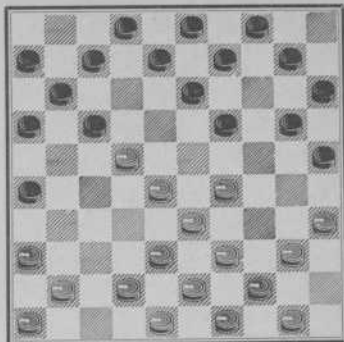
	Wit.	Zwart.
1.	—	29—34.
2.	30×39	—

(Op 40×29 heeft zwart met 23×25 een schijf winst, ofschoon dit voor wit beter is dan den grooten slag toe te laten).

2.	—	23—29.
3.	33×24	19×30.
4.	35×24	17—21.
5.	26×17	11×31.

En ook schijf 24 gaat voor wit verloren.

(Zie diagram No. 55).

Wit speelt.

	Wit.	Zwart.
--	------	--------

1.	32—27	23×21.
2.	38—32	17×28.
3.	32×5	

(Zie diagram No. 56).

	Wit.	Zwart.
--	------	--------

1.	33—29	24×44.
2.	43—39	44×33.
3.	28×39	17×28.
4.	32×5	

(Zie diagram No. 57).

	Wit.	Zwart.
--	------	--------

1.	37—31	26×37.
2.	32×41	23×32.
3.	38×27	17×28.
4.	34×32	

Als zwart speelt:

	Wit.	Zwart.
--	------	--------

1.	—	14—20.
2.	25×14	19×10.
3.	28×19	13×24.
4.	34×23	17×19.

(Zie diagram No. 58).

	Wit.	Zwart.
1.	—	13—18.
2.	22×13	21—27.
3.	32×21	23×32.
4.	38×27	24—30.

En zwart slaat altijd naar dam.

(Zie diagram No. 59).

	Wit.	Zwart.
1.	38—33	29×38.
2.	30—24	19×30.
3.	28×19	13×24.
4.	37—31	26×28.
5.	43×1	

(Zie diagram No. 60).

	Wit.	Zwart.
1.	28—23	19×28.
2.	29—23	28×19.
3.	38—32	17×28.
4.	32×5	

(Zie diagram No. 61).

	Wit.	Zwart.
1.	28—23	19×28.
2.	29—23	28×19.
3.	33—29	17×28.
4.	36—31	26×37.
5.	41×5	

In de volgende voorbeelden ziet men de slagen zich geleidelijk ontwikkelen.

Men plaatst de stukken in de aanvangspositie en speelt.

	Wit.	Zwart.
1.	33—28	18—23.
2.	39—33	12—18.
3.	44—39	7—12.
4.	31—27	20—24.
5.	37—31	14—20.
6.	34—30	17—21.

Wit mag nu niet 31—26 spelen, daar zwart met 24—29 en later — hoe wit ook slaat — 29—34 schijfwinst behaalt.

7.	50—44	1—7.
8.	30—25	21—26.
9.	25×14	9×20.

Indien wit nu den zet 40—34 als „tempo” gebruikt speelt zwart 24—29; wit 33×24, zwart 20×40; wit 45×34. Het is niet goed ruit 45 zoo vroeg in de partij te ontblooten (voor zwart geldt dit ten opzichte van ruit 6). Veelal brengt dit nadeel. (Denk b.v. aan de sterke positie, welke wit t.o.v. een eventueele schijf van zwart op veld 25 zou kunnen innemen met schijven op 34, 35, 40 en 45 en de vele slagen, waarop wit door deze stukken kunnen spelen).

10.	41—37	10—14.
-----	-------	--------

Zwart gaat, nu de tegenstander veld 22 niet meer zal kunnen ontwijken op een combinatie spelen. Merk op, dat deze niet kan slagen, indien zwart veld 9 bezet.

11.	47—41	5—10.
12.	27—22	18×27.
13.	31×22	12—18.
14.	37—31 (gedwongen)	26×37.
15.	42×31	18×27.
16.	31×22	7—12.
17.	41—37	12—18.

(Nu zou wit ook op 17 kunnen spelen, antwoordt zwart met 2—7 dan wit 36—31 en speelt:

Op	zart 7—12, 31—26
Op	„ 7—11, 46—41 en 32—28).
18.	37—31 18×27.
19.	31×22 16—21!

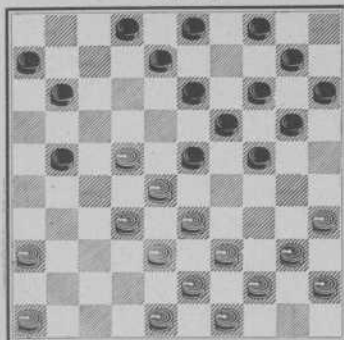
Deze laatste is een zeer sterke zet.

(Zie diagram No. 62).

20.	36—31?	21—27.
21.	32×21	23×32.
22.	38×27	24—30.
23.	35×24	20×38.
24.	43×32	11—17.

En zwart slaat 4 schijven.

(Zie diagram No. 62).

	Wit.	Zwart.
20.	46—41	2—7.
Een afwachtcnde zet.		
21.	36—31?	21—27.
22.	32×21	23×32.
23.	38×27	13—18!
24.	22×2	11—16.
25.	2×11	6×46.

(Zie diagram No. 62).

	Wit.	Zwart.
20.	48—42?	— — —
Wit's bedoeling is 33—29 te spelen en de stelling aldus te wijzigen.		
21.	— — —	13—18.
22.	22×13	21—27.
23.	32×21	23×32.
24.	38×27	24—30.

Zie de opmerking bij den 10en zet van zwart!

In de volgende twee partijen komt dit spelgenre zeer sterk tot uitdrukking.
Ph. L. Battefeld A. Cardozo.

	(Wit).	(Zwart).
1.	33—28	18—23.
2.	31—27	20—24.
3.	34—30	17—21.

4.	39—33	12—18.
5.	37—31	14—20.
6.	30—25	10—14.

Het begin van een opsluitingspartij. Moge deze opsluiting voor zwart ook theoretisch worden veroordeeld, ze plaatst ook wit voor moeilijkheden en slechts zelden zal men van een opsluiting kunnen zeggen, dat deze de oorzaak was van het verlies. Gewoonlijk draagt hiertoe een verkeerde vervolgzet het zijne bij.

7. 31—26

Zeer goed. Wit gaat allereerst over tot het ontwikkelen van zijn linker vleugel en wacht af, wat zwart zal doen.

7.	—	7—12.
8.	26×17	11×31.
9.	36×27	6—11.

In dit geval goed, daar schijf 1 zoo noodig nog veld 6 kan bereiken.

10.	44—39	11—17.
11.	41—37	17—21.
12.	46—41	2—7.
13.	41—36	21—26.
14.	50—44	4—10.
15.	37—31	26×37.
16.	42×31	24—29.
17.	33×24	20×29.
18.	39—33	14—20.
19.	25×14	9×20.
20.	33×24	20×29.

Tot dusverre heeft het spel het verloop gehad, dat wij in meerdere variatien van deze opsluiting aangaven.

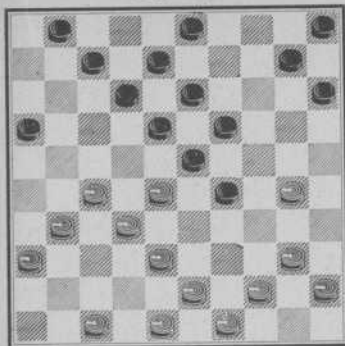
Wit gaat nu spelen op een slagzet, welken wij reeds in enkele voorbeelden hebben aangetoond.

21. 35—30!

(Zie diagram No. 63).

21. — 10—14.

Zeer goed; zwart moest voorkomen, dat wit speelt: 38—33, 30—24, 28×19 en 27—21.

22. 40—35 —

Waardoor wit den tegenstander belet op ruit 20 te spelen, waarop 30—24 zou volgen.

(Zie de beide van deze positie afgeleide standen aan het slot van de partij, waaruit men kan leeren, dat een bepaalde zet niet onder alle omstandigheden goed is.

22. — 5—10.

Toch geeft wit dit voordeel weer op. Immers zwart zal aanstonds 3—9 spelen en verandert dan de positie met 18—22.

In dit geval is het opspelen van de kroonschijf niet slecht.

23. 30—25 3—9.

24. 44—39 18—22.

25. 28×17 —

Gedwongen, doch tevens zeer goed.

25. — 12×21.

Zwart dreigt nu 21—26 te spelen.

26. 31—26! 7—12.

27. 26×17 12×21.

28. 39—33! 19—24.

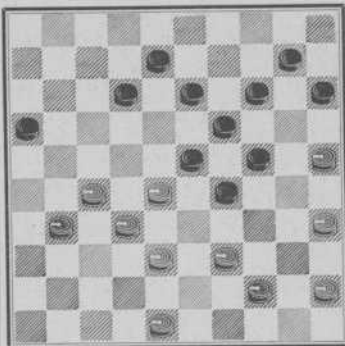
29. 33—28 14—19.

30. 43—39 1—7.

Met recht: een opsluiting! Wit behoudt alle spelvrijheid, terwijl zwart's linker vleugel bijna geheel is vastgezet.

Wit mag nu nog niet 39—33 spelen, daar ook nu zwart in 29—34 een goeden zet vindt.

31. 47—42	7—12.
32. 49—44	21—26.
33. 36—31	26×37.
34. 42×31	9—14.

Wit. Zwart.

35. 39—33 —

Het is belangwekkend na te gaan wat nu op verschillende zetten van zwart volgt.

B.v.:

35. (39—33) 24—30.

36. 35×24(A) 29×20.

37. 31—26 23—29.

38. 33×24 20×29.

39. 27—21 16×27.

40. 32×21

Met een sterken aanval op zwart's rechter vleugel, welke wit zal doen winnen.

(A).

36. 33×24 ? 12—18.
37. 25×34 19 \times 50.
En zwart zal winnen.

(Zie diagram No. 64).

	Wit.	Zwart.
35.	39—33	12—17.
36.	31—26	8—12(B).
37.	26—21	17 \times 26.
38.	35—30	24 \times 35.
39.	33×24	19 \times 30.
40.	28×17	— — —

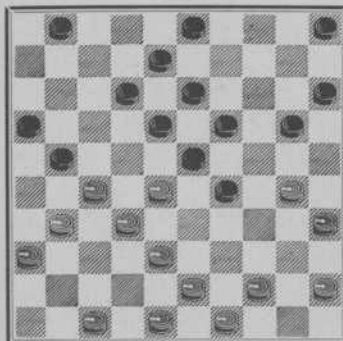
Wit wint een stuk en later de partij.

(B).

	Wit.	Zwart.
36.	(31—26)	16—21.
37.	27×16	17—22.
38.	28×17	23—28.
39.	32×34	24—29.
40.	34×23	19 \times 50.
41.	16—11 (dreigt 11—6)	8—12.
42.	17×19	50 \times 6.
43.	19—13	6—17.
44.	38—32	

En wit gaat winnen door meerderheid van stukken.

No. 65.

(Zie diagram No. 64).

Wit. Zwart.

35. (39—33) 13—18 (of 15—20).
36. 35—30 enz.

(Zie diagram No. 64).

35. (39—33) 12—18.
36. 44—39 8—12.
37. 35—30 enz.

(Zie diagram No. 64).

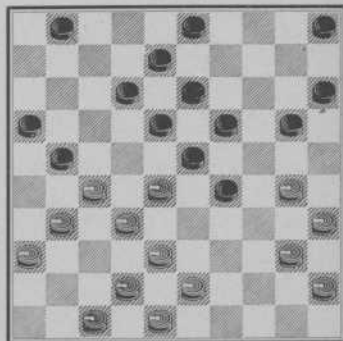
Er volgde in de partij:

Wit. Zwart.

35. 39—33 29—34.
36. 44—40 23—29 (gedwongen)
37. 28—23! 19 \times 26
38. 38—32 29 \times 38
39. 40 \times 7 8—12.
40. 7 \times 18 16—21.
41. 27 \times 16 38 \times 27.
42. 18—12 37—32.
43. 12—7 32—37.
44. 7—1 37—41.
45. 1—23 41—47.
46. 23 \times 5

En zwart gaf de partij gewonnen.

No. 66.

Deze posities doen uitkomen, dat men de gevolgen van een zet goed moet berekenen. Soms lukt de tegenstander een schijnbaar goeden zet uit met het doel te winnen, indien de begeerige tegenpartij er op ingaat.

(Zie diagram No. 65).

Wit. Zwart.

1. 30—24 19×30.

Zwart had 14—20 gespeeld als lokzet en wit zag niet het gevaar, verbonden aan de schijfwinst.

2. 35×33 21—26!

3. 28×19 26×50.

(Zie diagram No. 66).

Ook nu kan wit de schijfwinst niet nemen.

Wit. Zwart.

1. 30—24 19×30.

2. 35×24 21—26.

3. 28×19 26×39.

4. 43×34 13×24.

En zwart heeft in plaats van een schijf te verliezen er een gewonnen.

(Zie diagram No. 66).

Nemen wij aan, dat wit den valstrik heeft gezien en nu op zijn beurt een foutzet uitlokt.

Wit. Zwart.

1. 30—25 21—26.

2. 25×14 19×10.

3. 28×18 26×28.

4. 43—39 13×24.

5. 38—33 (of 27—21, 38—32).

H. A. J. de Grebber. A. Cardozo.

(Wit). (Zwart).

1. 33—28 18—23.

2. 39—33 12—18.

3. 44—39 7—12.

4. 31—27 20—24.

5. 37—31 14—20.

6. 41—37 10—14.

7. 47—41 4—10.

8. 50—44 1—7.

Wit mag niet 27—22 spelen. Er zou volgen:

27—22 18×27.

31×22 23—29.

34×23 24—30.

35×24 20×27.

32×21 17×26.

En zwart wint een stuk.

Wit. Zwart.

9. 34—30 17—21.

Wit mag nu niet 31—26 spelen, wegens zwart 24—29 met schijfwinst.

10. 30—25 21—26.

Beide partijen staan nu aan den linker vleugel opgesloten.

11. 40—34?

Zeer zwak. Wit moet toch op 22 spelen en moest dit nu doen. 40—34 ware nog niet zoo slecht indien schijf 44 nog op 50 stond. Dan kon het open vak op 45 weer worden aangevuld.

11. — 24—29!

12. 33×24 20×40.

13. 45×34 23—29!

In verband met het open vak op 45 zeer sterk.

14. 34×23 18×29.

15. 39—33 19—24.

16. 44—39 14—20.

17. 25×14 9×20.

18. 27—22 12—17?

Hier krijgt wit een schitterende kans. Hij moet spelen.

Wit. Zwart.

22—18 13×22.

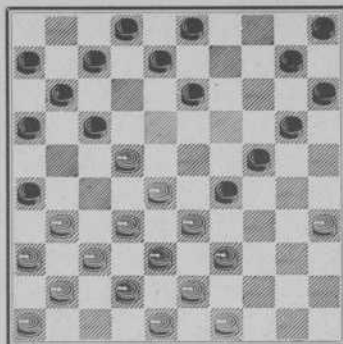
35—30 24×35.

33×24 22×44.

49×40 (ad libitum).

31—27 („ „)

43—39 44×33.

27—21 16×27.

32×1

Een dam voor drie stukken, doch wit staat zeer goed.

(Zie diagram No. 67).

Er werd gespeeld:

19. 31—27? 17—21.

Wit dreigde met 27—21 (16×18) 28—22 en 32×1.

20. 36—31 10—14.

21. 41—36 5—10.

Wederom verzuimt wit een sterken zet, welke ook bij den vorigen zet goed was geweest. Hij moest 22—18 en 27×18 spelen, dreigende met 28—23.

22. 39—34 29×40.

23. 35×44 14—19.

24. 33—29 24×33.

25. 38×29 20—24.

26. 29×20 15×24.

27. 43—38 7—12.

28. 38—33 24—29!

Zwart mocht niet 12—17 spelen, daar wit met 33—29 enz. op dam zou komen.

29. 33×24 19×30.

30. 42—38 10—14.

31. 38—33 12—18.

32. 44—40 14—19.

Na de verschillende fouten, door wit begaan geeft de partij geen aanleiding meer tot bemerkingen. Zwart houdt de opgesloten vleugel vast en valt met kracht aan den anderen kant aan.

33. 40—34 30×39.

34. 33×44 18—23!

35. 44—40 23—29.

36. 49—44 19—24.

37. 40—35 29—34.

38. 44—39 34—43.

39. 48×39 24—30!

40. 35×24 13—18.

41. 22×13 8×30.

42. 28—23 30—35.

43. 23—19 3—9.

44. 39—34 9—13.

45. 19×8 2×13.

46. 46—41 13—19.

47. 27—22 21—27.

48. 32×21 16×18.

49. 31—27 11—16.

50. 36—31 6—11.

51. 41—36 18—23.

52. 27—22 11—17.

53. 22×11 16×7.

54. 31—27 23—28.

55. 24—29 35—40.

56. 29—23 19—24.

57. 23×32 40—44.

58. 27—22 44—49.

59. 32—28 49—40.

60. 37—32 40—49.

61. 32—27 49×21.

62. 22—18 21—8.

63. 28—22 7—11.

De opsluiting van den linker vleugel ging in deze partij over in een z.g. „klaverbladstand”. Zie voor deze positie het desbetreffende gedeelte.

Opsluiting aan beide vleugels.

Aan deze methode van spelen zijn al zeer vele gevaren verbonden. Dit spel is bijna altijd slecht.

Geven andere opsluitingen de opgesloten partij nog wel eens kansen op voordeelig spel, indien de tegenstander een fout maakt, door beide vleugels te laten opsluiten beperkt men zich zoozeer, dat dit spel beslist ontraden moet worden.

Wij spelen b.v.:

	Wit.	Zwart.
1.	33—28	18—23.
2.	39—33	12—18.
3.	44—39	7—12.
4.	31—27	17—21.
5.	37—31	20—24.
6.	31—26	12—17.
7.	41—37	2—7.
Op 1—7 volgt wit 34—29 en 28—22).		
8.	47—41	7—12.
9.	36—31	14—20.
10.	34—30	10—14?
11.	30—25	1—7.
12.	49—44	4—10.
13.	41—36	24—29.
14.	33×24	20×29.
15.	39—33	14—20.
16.	25×14	9×20.
17.	33×24	20×29.
18.	44—39	10—14.
19.	46—41	5—10??

(Zie diagram No. 68).

Zwart gaat nu ten minste een stuk verliezen.

20. 40—34 29×40.

21. 45×34 3—9.

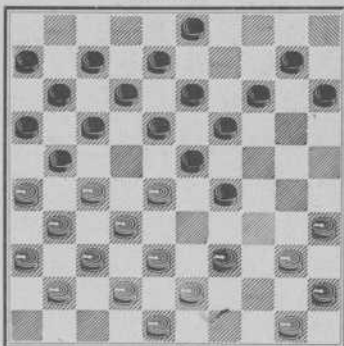
Gedwongen. Op 23—29 en 18×29 wint wit met 28—22 een stuk.

Op 14—20 volgt wit 28—22, 26×17 en 34—29.

Op 15—20 volgt wit 28—22, 26×17, 39—33 en 35×4.

Het opspelen van de kroonschijf bracht zwart een voorloopige redding. Dit spel is zeer rijk aan onverwachte

No. 68.

zetten en ook nu moeten beiden hun sterkste spel spelen.

Op de volgende wijzen kan de partij nu voortgezet worden.

Wit heeft nu een prachtige stand, doch moet zeer voorzichtig spelen. Uitgaande van diagram No. 69 spele men de volgende varianten na.

(Zie diagram No. 69).

22. 50—45? 18—22.

23. 27×29 19—23.

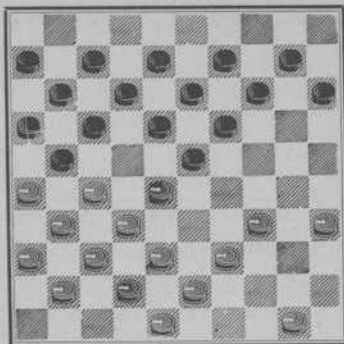
24. (ad lib.) 13×44.

25. 43—39 (gedwongen) 44×33.

26. 38×29

Wit staat nog goed, doch zwart's stand is er veel op verbeterd en wit behaalt nu niet het voordeel, dat hem in een andere variant ten deel valt.

(Zie diagram No. 69).

Wit.	Zwart.
22. 38—33?	23—29!
23. 33×24 (gedwongen)	19×30.
24. 34×25	18—22.
25. 27×18	13×44.
26. 50×39	

En zwart heeft zich uit één opsluiting vrijgemaakt.

(Zie diagram No. 69).

Wit.	Zwart.
22. 50—44	15—20 (gedwongen)
23. 38—33	20—24(A B).
24. 42—38	10—15.
25. 34—30?	18—22.
26. 27×20	14×34.
27. 39×30	22—27 en 19—23.

En zwart heeft dam.

(A).

Wit.	Zwart.
23. —	20—25.
24. 34—30?	25×34.
25. 39×30	

Licht zou men dezen zet spelen, uitgaande van de overweging; zwart heeft geen zet meer! Immers, op 14—20 maakt wit dam door 33—29 en 28—22.

Op zwart 10—15 wint wit door 30—24 enz. een stuk. Merk bovendien op, dat zwart door 18—22, 21—27 niet op dam komt, daar wit eerst met 32×21 slaat en op zwart 19—23; wit 29×18, zwart moet dan met 12×32 slaan en wit 37×28.

Toch is wit's zet 34—30 niet goed en wel om het volgende:

25. (39×30)	23—29!!
26. 33×24	18—22.
27. 27×18	13×33.
28. 24×15	33—38.
29. 42×33	21—27 en 17×50.

(Zie diagram No. 69).

Wit.	Zwart.
22. 34—30	15—20 (of 14—20)
23. 30—25	20—24.
24. 50—45	10—15.

(Op 24—29 volgt 39—33 met schijf-winst).

25. 38—33	23—29.
26. 43—38	en zwart verliest tenminste een stuk.

(Zie diagram No. 69).

Wit.	Zwart.
22. 39—33	23—29.

De eenige. Op 15—20 volgt 28—22 en op 14—20; wit 34—29, 28—22 en 38—33.

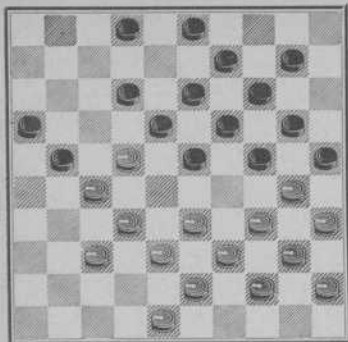
23. 34×23	18×29.
24. 33×24	19×30.
25. 35×24	13 18.

Op 14—19 volgt 24—20 en 28—22. Op 14—20, wit 50—45 en 28—22 (brengt de gewonnen schijf in veiligheid).

26. 38—33	
-----------	--

Ook nu behoudt wit de schijf.

Nu nog een mooie verwikkeling in dit spelgenre.

De hekstelling.

Wanneer men speelt:

Wit.	Zwart.
1. 34—29	20—25.
2. 40—34	14—20.
3. 44—40	19—24.

is de z.g. hekstelling ontstaan. Het is duidelijk, dat wit rechts opgesloten staat; links echter heeft hij alle vrijheid, welke hij benut door, te beginnen met 32—28 voortdurend het centrum te versterken.

Is de hekstelling voor de opgesloten partij (in dit geval wit) nadeelig? Deze vraag is niet direct te beantwoorden. In deze variant is de stelling voor wit niet nadeelig, daar de zwarte stukken 4, 5, 9, 10 moeilijk in het spel te brengen zijn en zwart dus te veel schijven noodig heeft om wit opgesloten te houden. De geheele stelling kan men in enkele begrippen vastleggen.

1e. Wit moet zoo sterk mogelijk op het centrum komen.

2e. Zwart mag niet op 19 spelen, daar wit, die inmiddels een stuk op 28 heeft gebracht, met 29—23, 34×14 uitruilt.

3e. Het opsluiten van den tegen-

Wit heeft 28—22 gespeeld en zwart denkt een stuk te winnen. Het verloop is:

Wit.	Zwart.
1. 28—22	23—28.
2. 32×23	21×41.

Op 19×17 is het verloop hetzelfde.

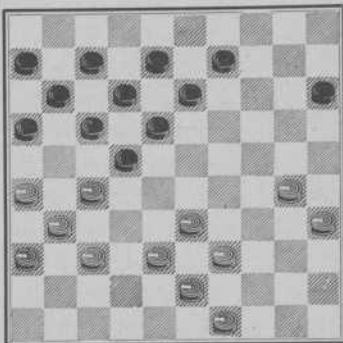
3. 34—29!	19×17
4. 30×8	2×13
5. 29—23	18×29
6. 33×4	

Waardoor wit voorloopig gered is.

stander heeft absoluut geen nut, indien het handhaven van de opsluiting te veel stukken in reserve doet houden (zooals in bo, enstaande variant).

4e. De opsluiting kan voordeel brengen indien dit laatste niet het geval is.

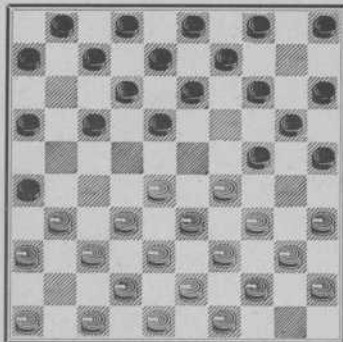
No. 71.

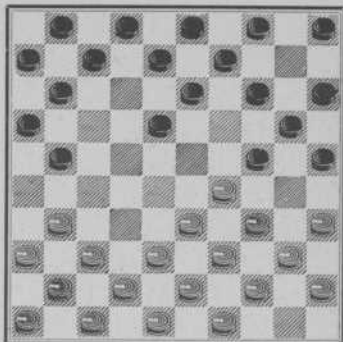
Deze hekstelling is voor wit voordelig; nuttelooze stukken op 41, 42, 46 of 47 ontbreken en wit houdt met 5 schijven meerdere zwarte vast.

De volgende posities doen nader het wezen der hekstelling uitkomen.
Vier standen, waarin de opgesloten partij zich vrijmaakt.

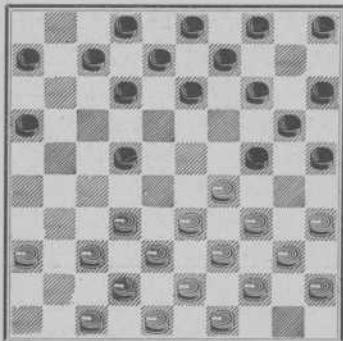
No. 72.

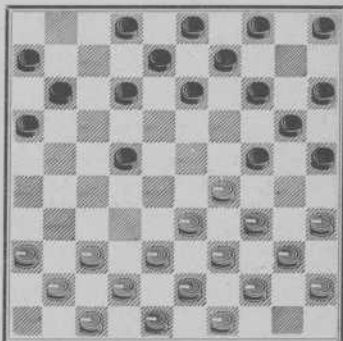
No. 73.

No. 74.

No. 75.

(Zie diagram No. 72).

Wit. Zwart.
1. 34—30 25×23.

2. 28×30

En wit is vrij, doch hij zou veel beter hebben gedaan, zwart het nuttelooze „hekje” te laten behouden.

(Zie diagram No. 73).

Wit. Zwart.
1. 34—30 25×23.
2. 31—27 21×32.
3. 37×30

verder: als boven!

(Zie diagram No. 74).

Wit. Zwart.
1. 34—30 25×23.
2. 33—28 22×33.
3. 39×30

(Zie diagram No. 75).

(Wit). (Zwart).
1. 34—30 25×23.

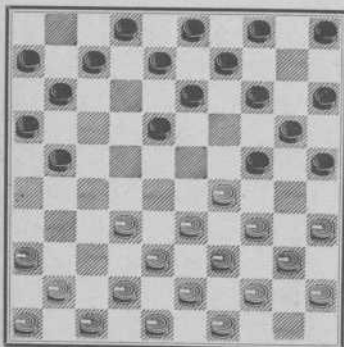
2. 33—28 (ad. lib.).

3. 38×7 8—12.

In deze standen was de hekstelling voor zwart niet voordelig, om de redenen, welke wij boven uiteenzetten. Met opzet zijn wij in de theoretische beschouwing van deze positie kort, omdat het hier — meer dan in eenigen anderen stand — gaat om een goede taxatie en deze moet men door ervaring verkrijgen. Hierbij houde men echter in 't oog, hetgeen wij schreven over de „reserve-stukken”.

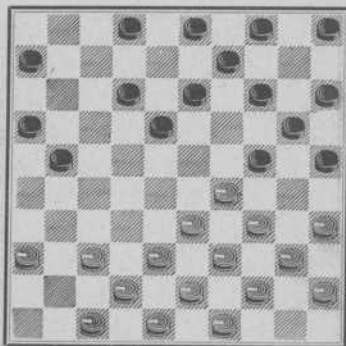
In één opzicht is de hekstelling interessant en wel om het groote aantal combinaties, dat er in kan voorkomen. Men spele de volgende posities na, bestudeere de talrijke afwijkingen en . . . passe ter oefening de hekstelling toe in partijen.

No. 76.

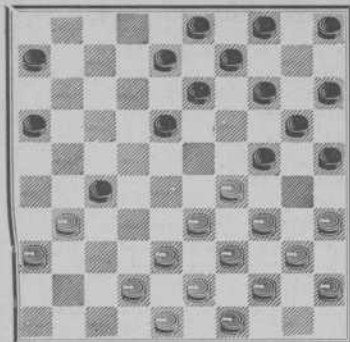
Wit speelt.

No. 77.

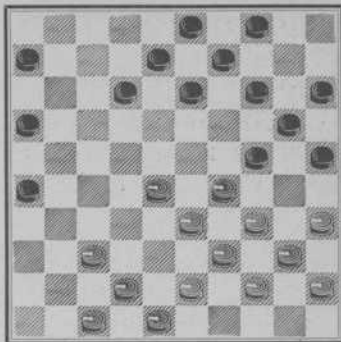
Wit speelt.

No. 78.

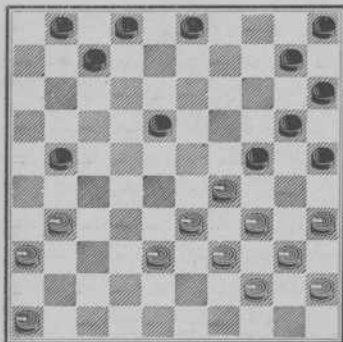
Zwart speelt.

No. 79.

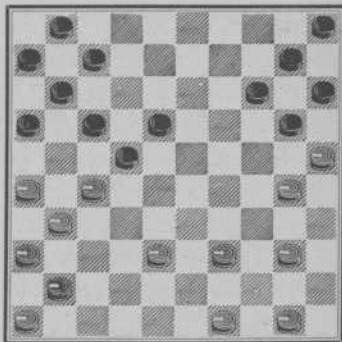
Zwart speelt.

No. 80.

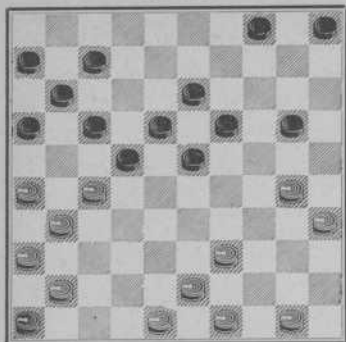
Wit maakt zich vrij.

No. 81.

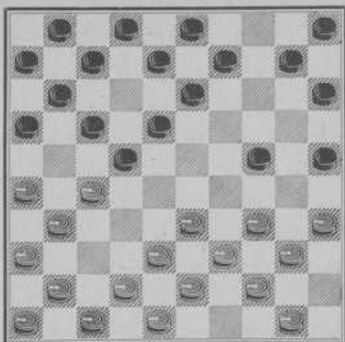
Zwart maakt een slagzet.

No. 82.

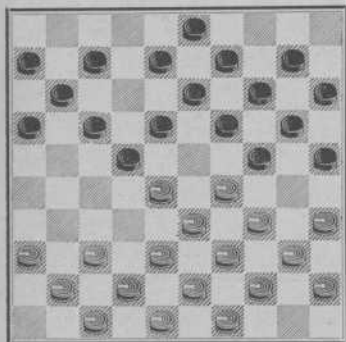
Hoe moet wit voorkomen, dat zwart zich door 17—21 vrijmaakt?

No. 83.

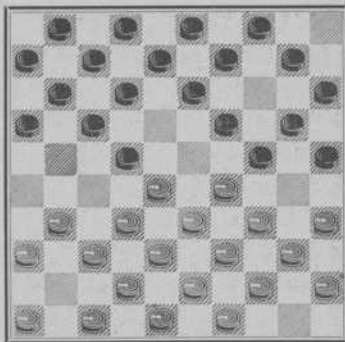
Wit speelt.

No. 84.

Wit maakt dam.

No. 85.

Wit wint een schijf.

(Zie diagram No. 76).

	Wit.	Zwart.
1.	35—30!	24×35.
2.	29—24	20×29.
3.	34×1	

(Zie diagram No. 77).

	Wit.	Zwart.
1.	34—30	25×23.
2.	33—29	(ad lib.).
3.	39×26	

(Zie diagram No. 78).

	Wit.	Zwart.
1.	—	27—32.
2.	38×27	24—30.
3.	35×24	18—23.
4.	29×18	20×47.

(Zie diagram No. 79).

	Wit.	Zwart.
1.	—	25—30.
2.	34×25	14—19.
3.	25×23	13—18.
4.	29×20	18×49.

(Zie diagram No. 80).

	Wit.	Zwart.
1.	31—26	21—27 (gedwongen)
2.	38—32	27×38.
3.	33×42	24×33.
4.	39×28	

(Zie diagram No. 81).

	Wit.	Zwart.
1.	—	17—21.
2.	26×28	20—24.
3.	30×19	14×45.

(Zie diagram No. 82).

Door de volgende mooie combinatie

	Wit.	Zwart.
1.	30—24	20×29.

Beter is door 19×30 maar een stuk te offeren.

2.	27—21	16×27.
3.	39—33	29×38.
4.	43×1	

(Zie diagram No. 83).

Wit. Zwart.

1.	34—30	25×45.
2.	44—40	45×34.
3.	39×19	13×24.
4.	27—21	16×27.
5.	33—28	22×33.
6.	31×4	

(Zie diagram No. 84).

Wit. Zwart.

1.	28—23	19×28.
2.	35—30	24×35.
3.	29—24	20×29.
4.	34×1	

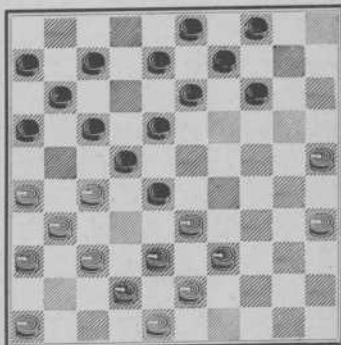
(Zie diagram No. 85).

Wit. Zwart.

1.	29—23	10—14 (gedwongen)
2.	23—18	12×23.
3.	34—30	25×34.
4.	40×27	

De volgende slagzet wijkt af van de gewone hekstelling-typen.

No. 86.

A. K. W. Damme.

Wit. Zwart.

1.	26—21	17×26.
2.	37—32	28×37 (gedwongen)

3. 38—32 37×28.
4. 42—38 26×37.

5. 38—32 22×31.
6. 32×1

De klaverbladstand.

Indien men speelt:

	Wit.	Zwart.
1.	34—30	18—23.
2.	30—25	12—18.
3.	40—34	20—24.
4.	34—29	23×34.
5.	39×30	15—20.

is de klaverbladstand ontstaan. Zwart is aan den linker vleugel opgesloten en kan zich na 10—15 door 24—29 loswerken.

Wit kan dit weer verhinderen door 33—28 te spelen.

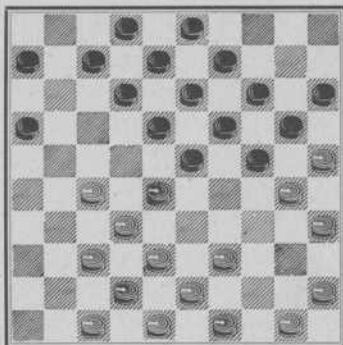
Als elke opsluiting is de klaverbladstand rijk aan variaties.

Ten opzichte van het nut dezer stelling zouden wij hetzelfde willen zeggen als bij de behandeling van de hekstelling.

Niet alleen de drie schijven 25, 30 en 35 vormen den klaverbladstand; van de schijven 44, 45 en 50 hangt af of de stelling wit voordeel kan brengen. Kan wit deze stukken niet met succes in het spel brengen dan houden ze per slot van rekening een gelijk aantal zwarte schijven (5, 10, 14, 19, 20 en 24) vast en het blijft de vraag of dit voordeel brengt. Wit's afruil 34—29, 39×30 was sterk omdat een vrij, niet opgesloten stuk wordt afgewisseld tegen een moeilijk in het spel te brengen schijf (39) van wit. Speelde wit in plaats van dezen zet direct 34—30 dan kon schijf 39 slechts naar 33 en zou zwart later gelegenheid krijgen tot 24—29 en 20×29.

De volgende posities lichten nader de waarde van deze stelling toe.

No. 87.

(Zie diagram No. 87).

Zwart heeft 1—7 gespeeld en wil zich met 18—22, wit 27×29, zwart 24×22 vrijmaken. 28—22 zou voor wit zwak zijn, daar zwart dit stuk met 7—11 en 12—17 kan aanvallen. Wit moet dus 39—33 spelen, zwart 24—29 en 20×29.

Natuurlijk heeft men er rekening mede te houden, dat ook na dezen afruil gevaren kunnen dreigen. Soms echter komt de opgesloten partij door dezen zet zeer goed te staan.

De klaverbladstand heeft dat voor op de hekstelling, dat de tegenpartij ook door de positie slechts ten deele te accepteren in het nadeel kan komen. B. v.:

	Wit.	Zwart.
1.	33—28	17—21.
2.	39—33	21—26.

3. 44—39 11—17.

4. 31—27 17—21.

Het beste is nu voor wit 27—22 en 28—23.

5. 37—31 —

Wit wenscht niet opgesloten te worden, zooals het resultaat van 36—31 zou zijn.

5. — 26×27.

6. 42×31 21—26.

7. 47—42 —

Op 41—37 zou een gewone opsluiting van wit's linker vleugel ontstaan.

7. — 26×37.

8. 42×31

Nu is een groote open ruimte in het witte spel ontstaan, de verbinding tusschen de kroonschijf en linker vleugel is verbroken, wit's spel links is krachteloos, voordat de eigenlijke strijd begint.

Nog een methode om zich uit den stand te werken.

Wit. Zwart.

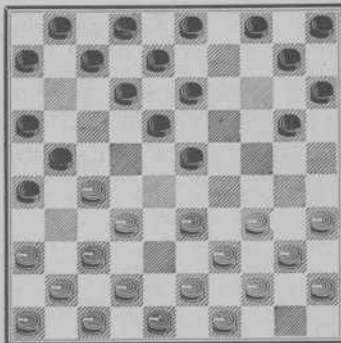
1. 33—28 17—21.

2. 39—33 21—26.

3. 44—39 11—17.

4. 31—27 17—21.

No. 88.

5. 50—44 19—23.

6. 28×19 14×23.

7. 33—28 9—14.

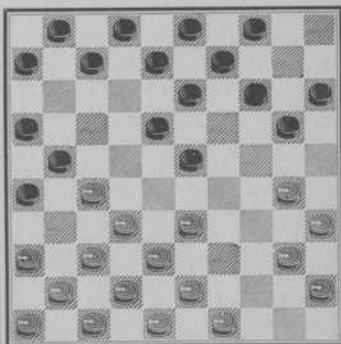
8. 28×19 14×23.

9. 38—33 —

(Zie diagram No 88).

Indien zwart vak 19 open laat, maakt wit zich door 32—28 vrij. 13—19 kan niet wegens wit 37—31 enz. 23—29 is voor zwart te gevaarlijk, doch zelfs indien wit geen voordeel op schijf 29 tracht te behalen, bereikt zwart er nog niets mee. Wit zou b.v. 33×24 slaan en daarna 43—38, 38—33, 32×43 en 37×28.

No. 89.

(Zie diagram No. 89).

Wit maakt zich vrij door:

Wit. Zwart.

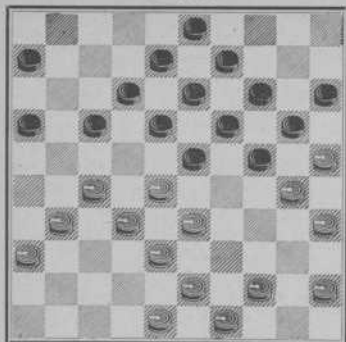
1. 27—22 18×27.

2. 36—31 27×36.

3. 32—27 21×32.

4. 37×10

No. 90.

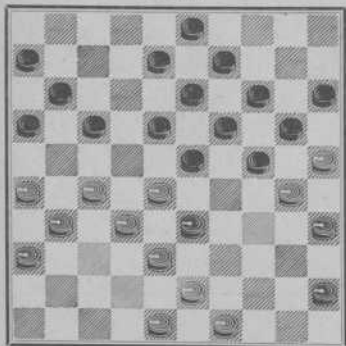
(Zie diagram No. 90).

Zwart tracht zich door 24—29 uit de opsluiting te begeven.

Wit.	Zwart.
1. 45—40 (in afwachting)	24—29?
2. 33×24	20×29.
3. 40—34!	29×40.
4. 30—24	19×30.
5. 28×10	15×4.
6. 25×45	

Wit heeft een stuk gewonnen.

No. 91.

(Zie diagram No. 91).

Wit.	Zwart.
1. —	24—29?
2. 33×24	20×29.
3. 27—22!	18×27.
4. 32×12	8×17(A).
5. 28—22	17×28.
6. 26—21	16×27.
7. 31×24	

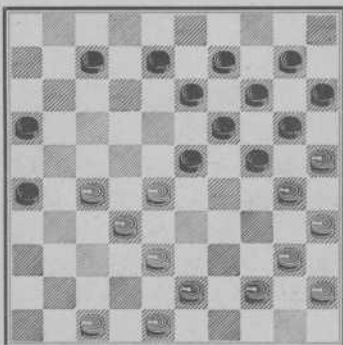
Wit wint een stuk.

(A).

Wit.	Zwart.
4. —	23×32.
5. 38×27	8×17.
6. 27—21 enz.	

Ten slotte een mooi voorbeeld van een slagzet indien zwart het oogenblik om de stelling te verlaten niet goed berekent.

No. 92.

(Zie diagram No. 92).

Wit.	Zwart.
1. 38—33	24—29.
2. 33×24	20×29.
3. 25—20	14×34.

4. 35—30 34×25.
 5. 27—21 16×49.
 6. 48—42 23×32.

7. 40—35 49×40.
 8. 45× 1.

Diverse combinaties.

In dit hoofdstuk geven wij verschillende partij-mogelijkheden, positie-zetten, slagzetten en beide soortzetten in één spelgang dooreen. Hieruit zal men zien, dat men in de partij niet uitsluitend naar een eventueelen slag moet zoeken; dikwijls is met een zeer logische voortzetting, zonder slagverwikkeling, groot voordeel te behalen of wordt een slag met positiezetten gecombineerd.

Ook eenige fraaie winsten tegen het einde van de partij zullen den lezer in staat stellen zijn standenkennis te vergrooten, terwijl het zoeken naar de veelal diepe slagen de noodige oefening verschafft.

Dit alles heeft zijn nut, indien . . .

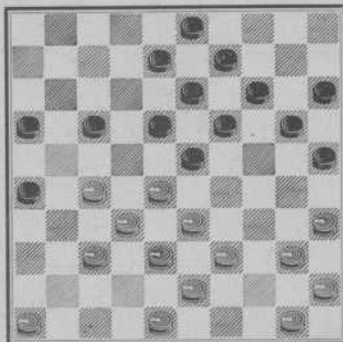
men de standen niet alleen **naspeelt**, doch ook **bestudeert**.

De beste werkwijze is de volgende. Men zette de standen op het bord en trachte de oplossingen te vinden **zonder de stukken aan te raken**.

Met probeeren zal men mogelijk een oplossing kunnen vinden, waar dit zonder aanraken niet gelukt, maar men leert dan weinig. Juist het behandelen van deze standen alsof men ze **in de partij** moest spelen ontwikkelt het voorstellingsvermogen en doet ras aan speelsterkte winnen. Later repeteere men de standen totdat men ze geheel kent.

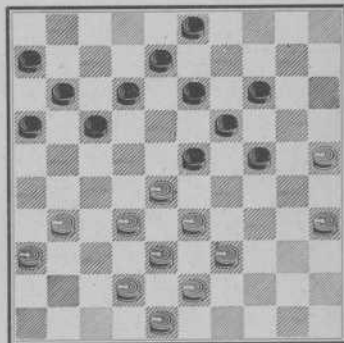
Dat is de weg om een sterk speler te worden.

No. 93.

Mag wit de schijfwinst nemen?

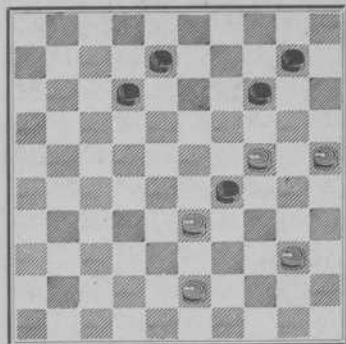
No. 94.

A. K. W. Damme.

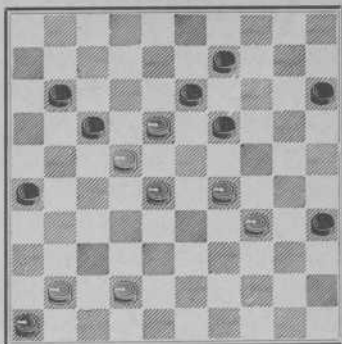
Wit lokt een foutieven zet uit.

No. 99.

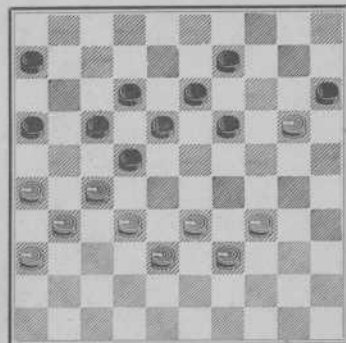
Wit speelt.

No. 100.

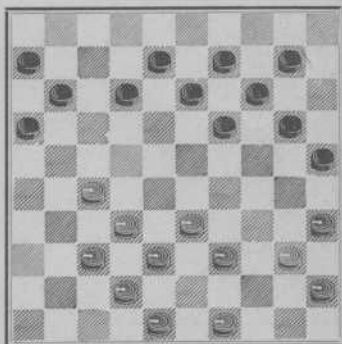
Wit speelt.

No. 101.

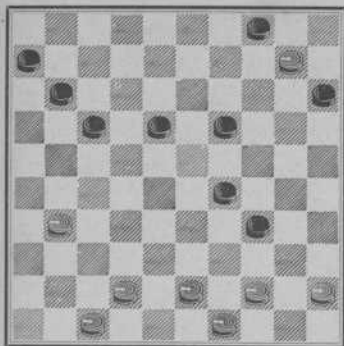
Wit speelt.

No. 102.

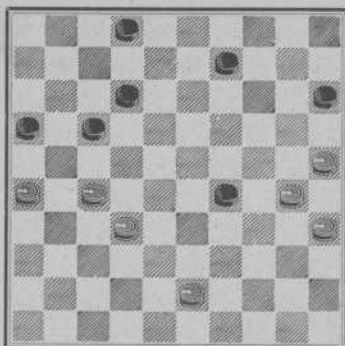
A. K. W. Damme.
Wit lokt een foutzet uit.

No. 103.

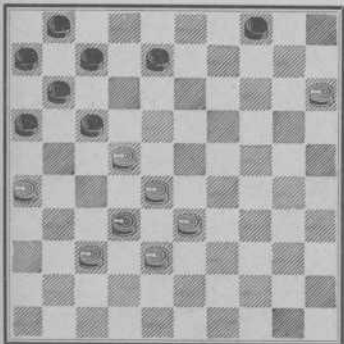
Mag wit 10—5 spelen?

No. 104.

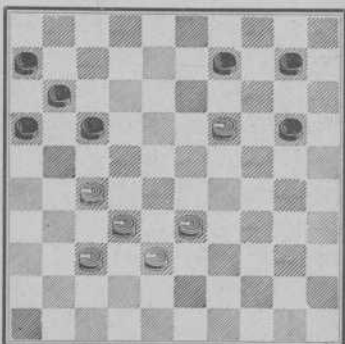
Mag wit 30—24 spelen?

No. 105.

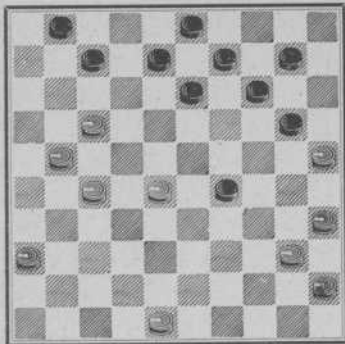
Wit speelt.

No. 106.

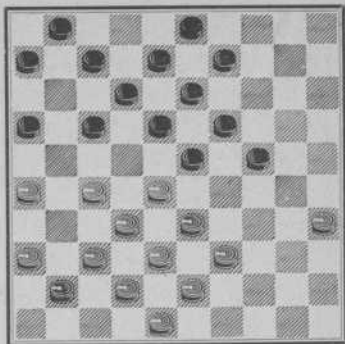
Wit speelt.

No. 107.

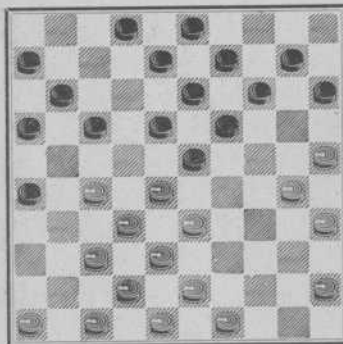
Wit speelt.

No. 108.

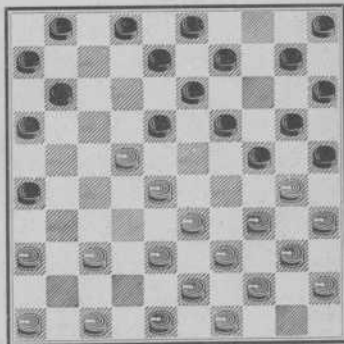
Wit speelt.

No. 109.

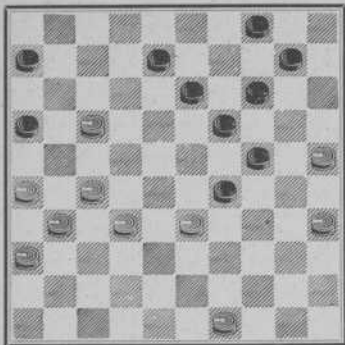
Wit speelt.

No. 110.

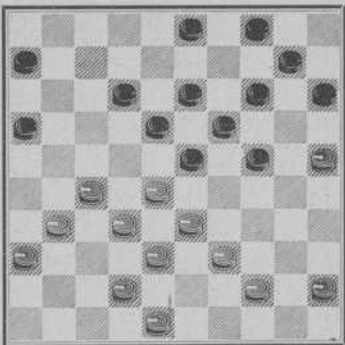
Wit speelt.

No. 111.

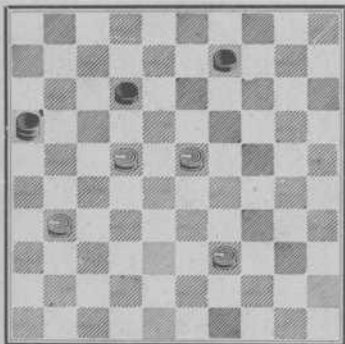
Wit speelt.

No. 112.

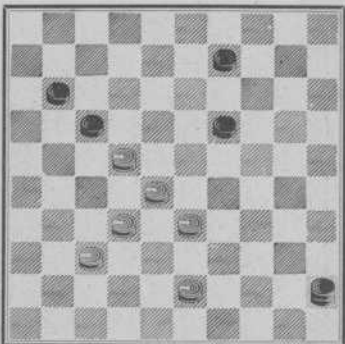
Wit speelt.

No. 113.

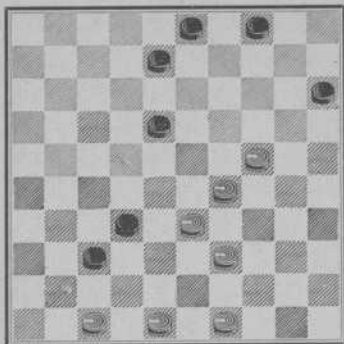
Wit speelt.

No. 114.

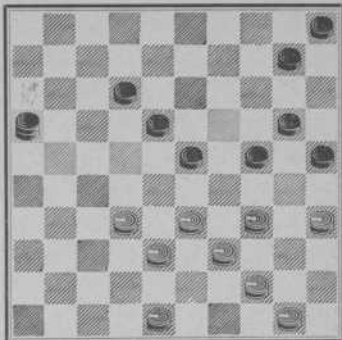
Wit speelt.

No. 115.

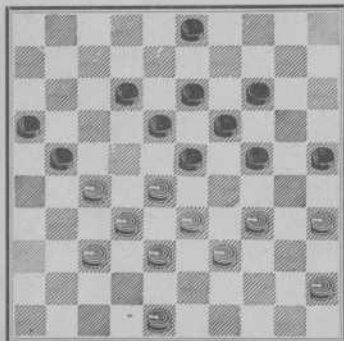
Wit speelt.

No. 116.

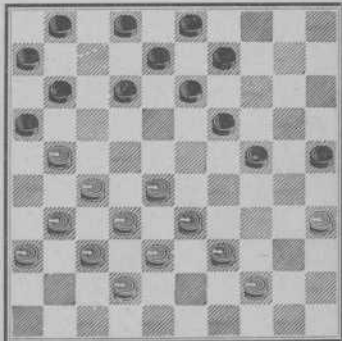
Wit speelt.

No. 117.

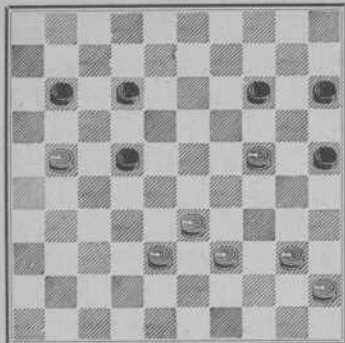
Wit speelt.

No. 118.

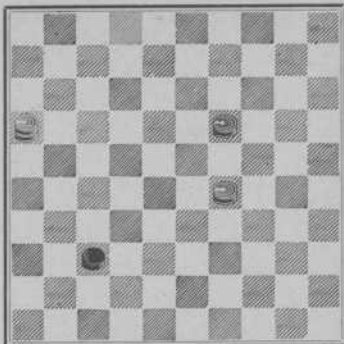
Zwart speelt.

No. 119.

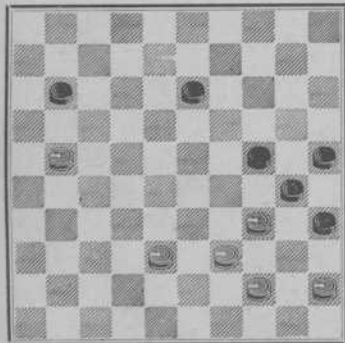
Zwart speelt.

No. 120.

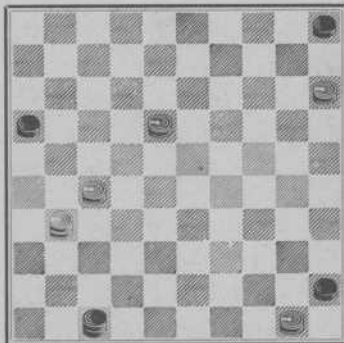
W. Lisser.
Wit speelt.

No. 121.

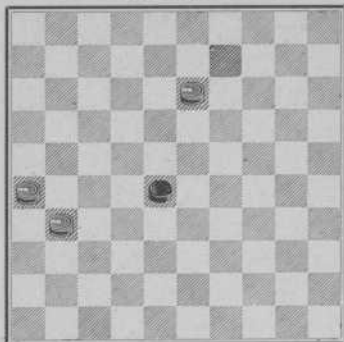
J. de Haas.
Wit speelt.

No. 122.

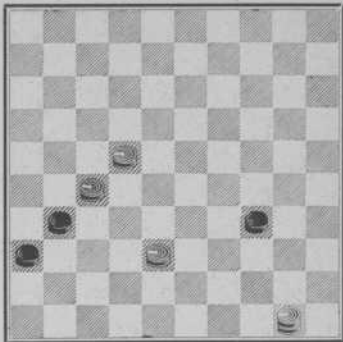
W. Lisser.
Wit speelt.

No. 123.

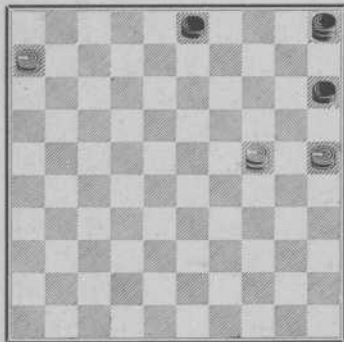
J. Noome Mzn.
Wit speelt.

No. 124.

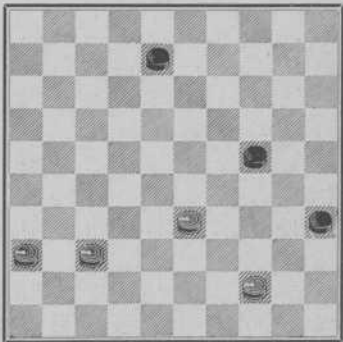
W. Lisser.
Wit speelt.

No. 125.

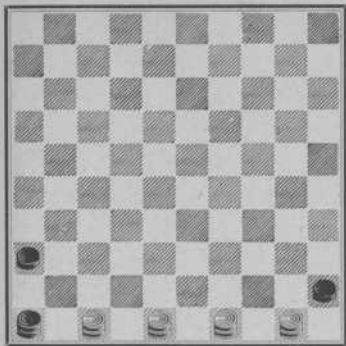
Wit speelt.

No. 126.

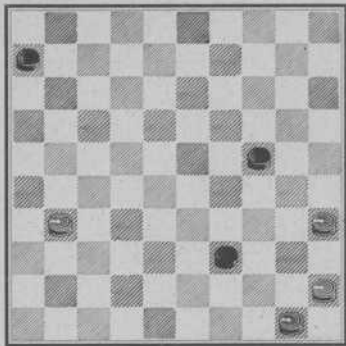
L. de Beer.
Wit speelt.

No. 127.

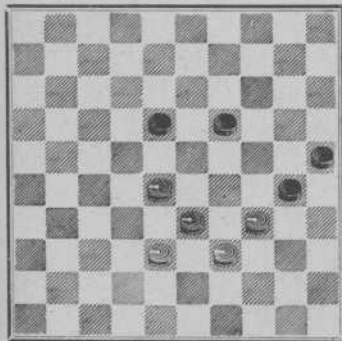
Wit speelt.

No. 128.

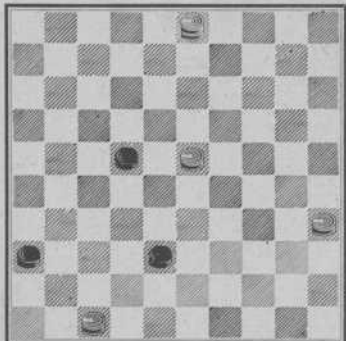
Wit speelt.

No. 129.

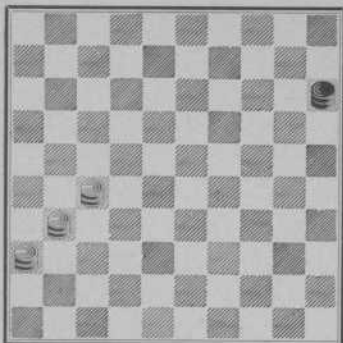
Wit speelt.

No. 130.

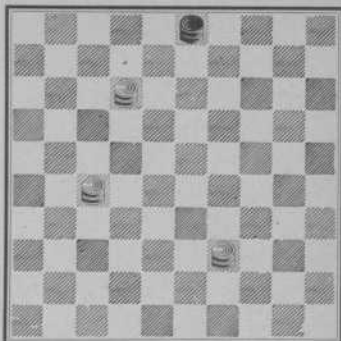
Wit speelt.

No. 131.

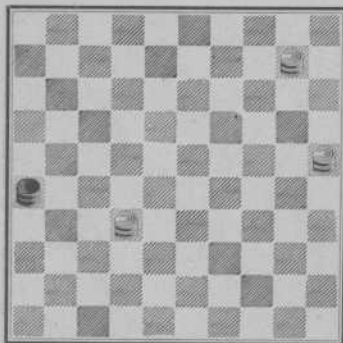
Wit speelt.

No. 132.

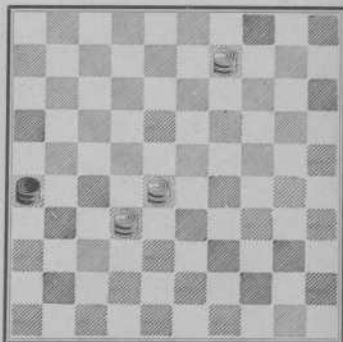
Wit speelt.

No. 133.

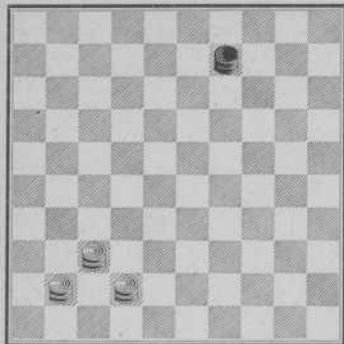
Wit speelt.

No. 134.

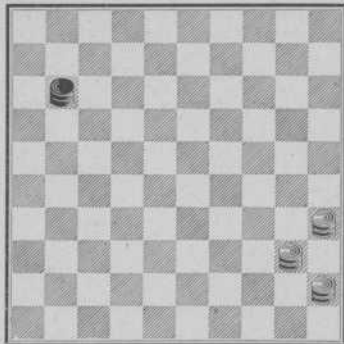
Wit speelt.

No. 135.

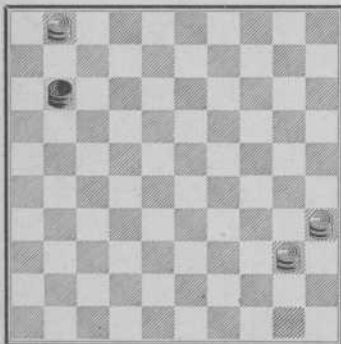
Wit speelt.

No. 136.

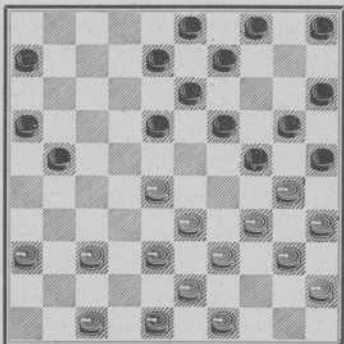
Wit speelt.

No. 137.

Wit speelt.

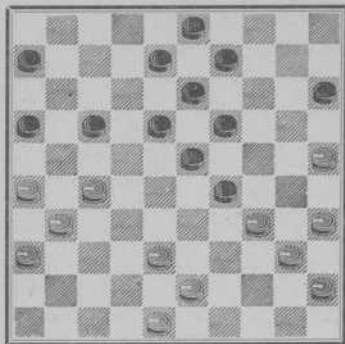
No. 138.

J. de Haas.
Wit speelt.

No. 139.

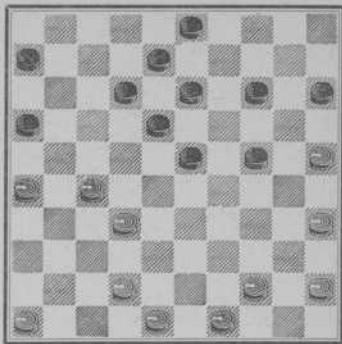
I. Weiss.

Mag wit 38—32 spelen?

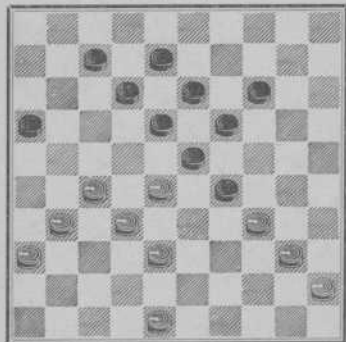
No. 140.

I. Weiss.

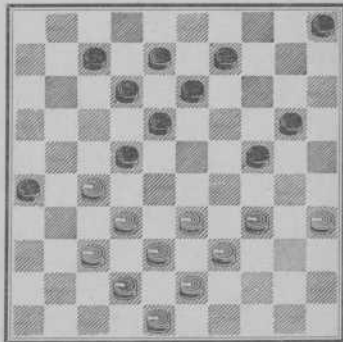
Zwart speelt.

No. 141.

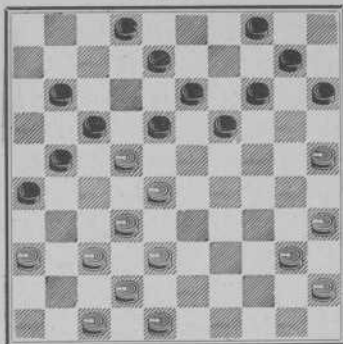
Wit speelt.

No. 142.

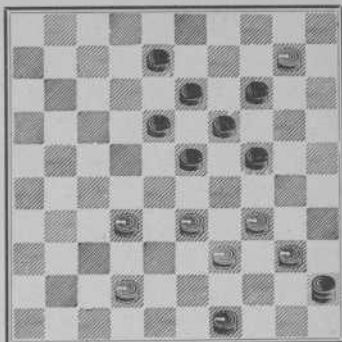
A. Cardozo.
Wit speelt.

No. 147.

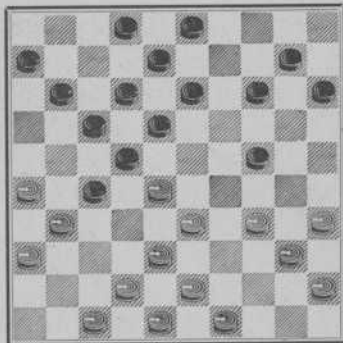
A. K. W. Damme.
Wat moet wit spelen?

No. 148.

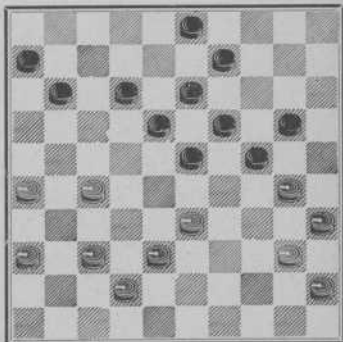
Wit speelt.

No. 149.

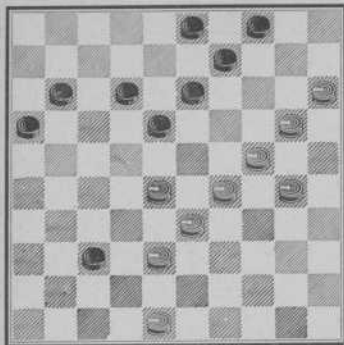
A. C. v. Wageningen.
Wit speelt.

No. 150.

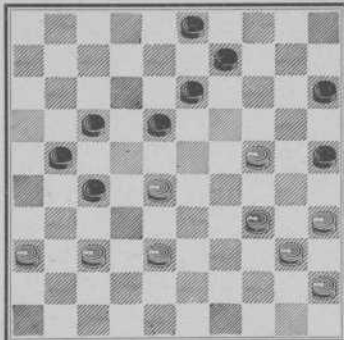
J. de Haas.
Wit speelt.

No. 151.

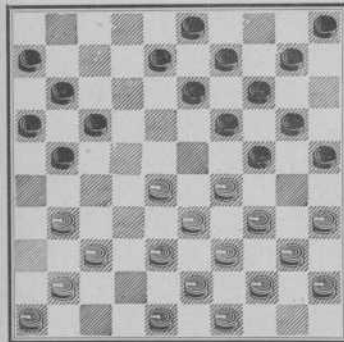
Wit speelt.

No. 152.

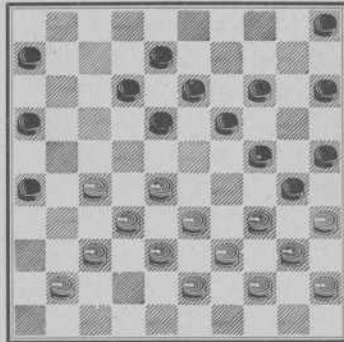
Wit speelt.

No. 153.

J. de Haas.
Wit speelt.

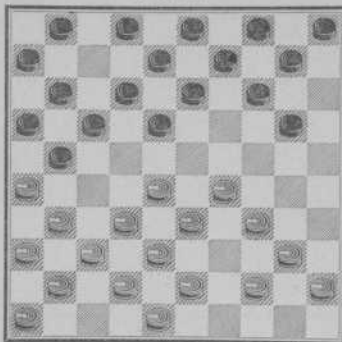
No. 154.

Wit speelt.

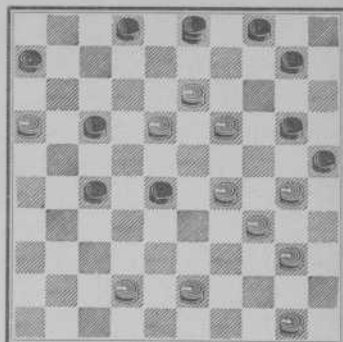
No. 155.

I. Weiss.

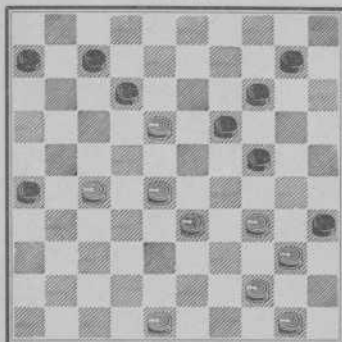
Mag wit de schijf nemen?

No. 156.

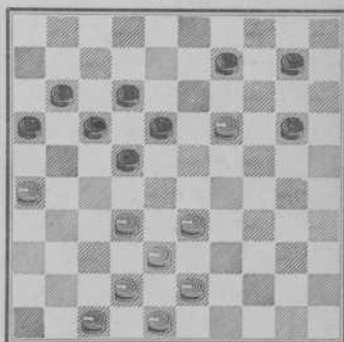
I. Weiss.
Wit speelt.

No. 157.

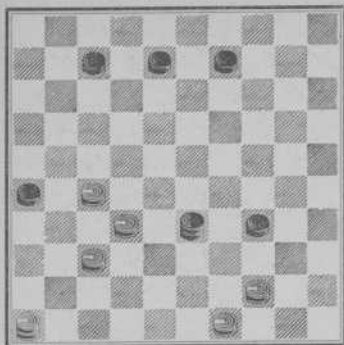
I. Weiss.
Wit speelt.

No. 158.

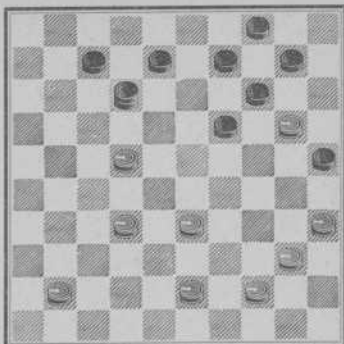
I. Weiss.
Wit speelt.

No. 159.

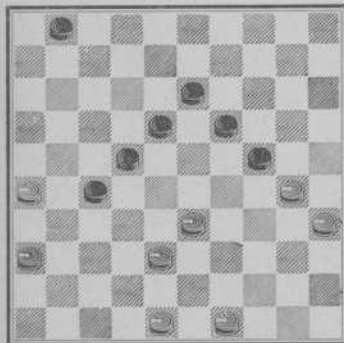
I. Weiss.
Wit speelt.

No. 160.

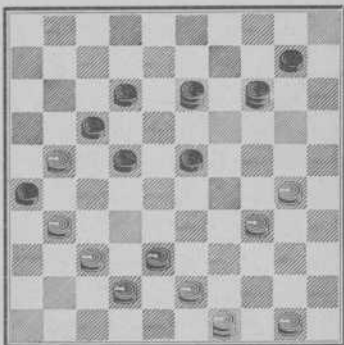
I. Weiss.
Wit speelt.

No. 161.

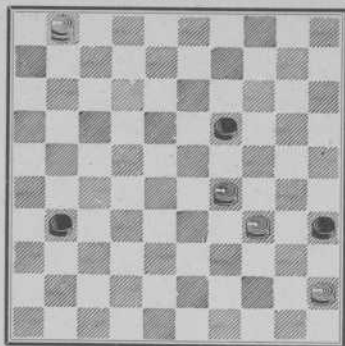
J. de Haas.
Wit speelt.

No. 162.

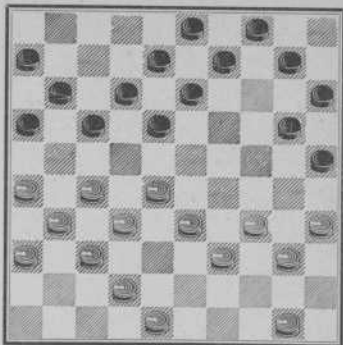
Wit speelt.

No. 163.

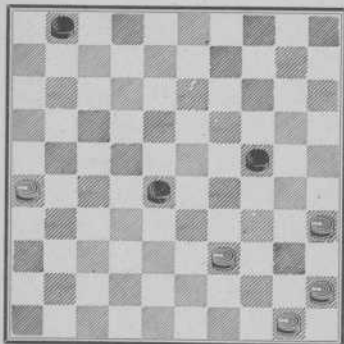
C. G. Vervloet.
Wit speelt.

No. 164.

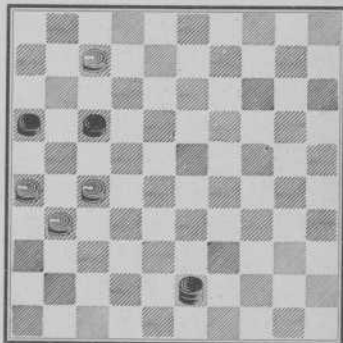
C. G. Vervloet.
Mag zwart den damzet doen?

No. 165.

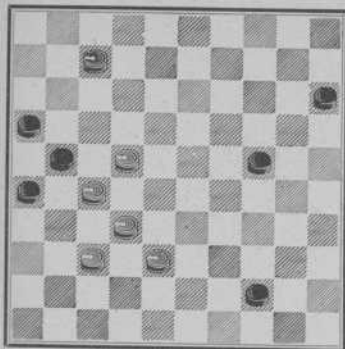
I. Weiss.
Wit speelt.

No. 166.

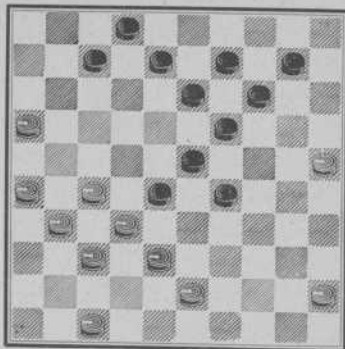
Wit speelt.

No. 167.

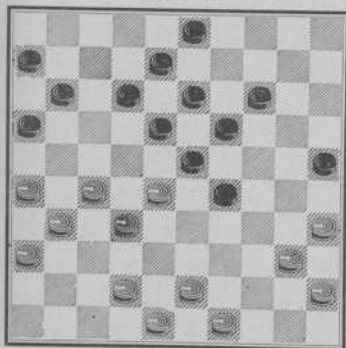
Wit speelt.

No. 168.

Wit speelt.

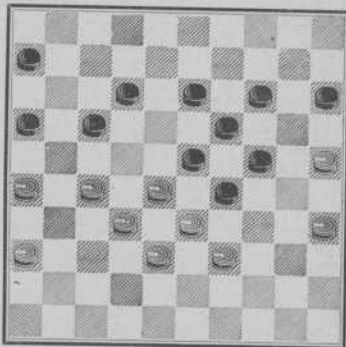
No. 169.

S. Kan.

Wit 42-38, zwart 12-17 en wit:?

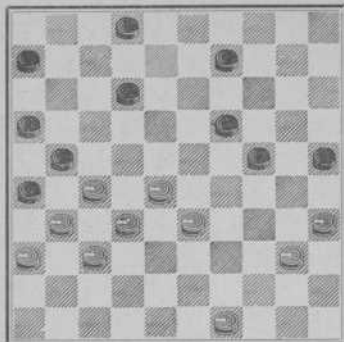
No. 170.

S. Kan.

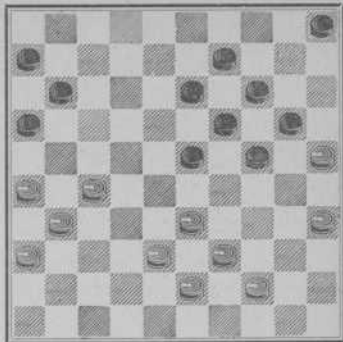
Zwart speelt.

No. 171.

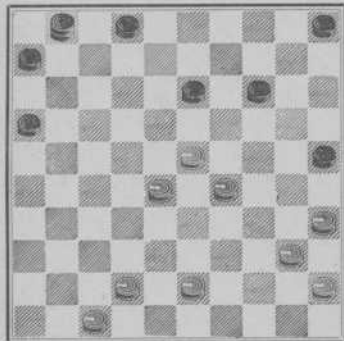
S. Kan.
Wit speelt.

No. 172.

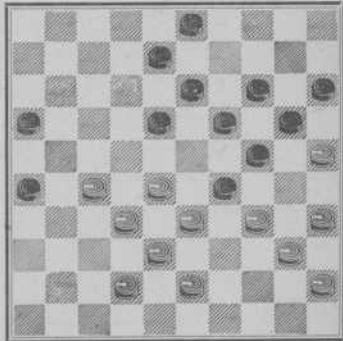
S. Kan.
Wit speelt.

No. 173.

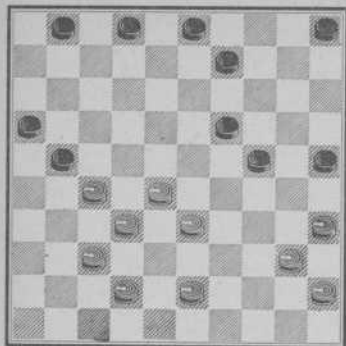
Wit speelt.

No. 174.

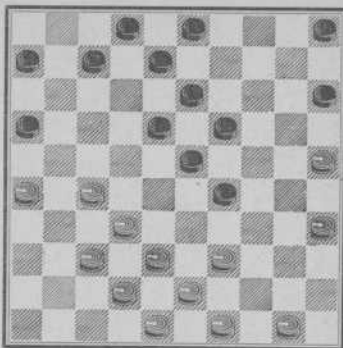
Zwart speelt.

No. 175.

Wit 37—31, zwart 21—26 en wit?

No. 176.

J. de Haas.
Wit speelt.

Oplossingen.

No. 93.

Neen, want er volgt op:

Wit 27—21 32×12 12×23 46×37 33×22(A).

Zwart: 16×27 23×41 19×28 26—31! 31×44 zwart wint een schijf.

(A).

Wit 37×26 38×27 35×44

Zwart 28—32 25—30 20×49

No. 94.

Wit 39—34! 34×23 28×17 33—28! 38×7

Zwart 23—29? 17—22 19×26 11×33

No. 95.

Wit 33—29 29×18 38×29 39—33 35×22

Zwart 26×37 13×33 37×28 28×30

No. 96.

Wit speelt 34—29 en zwart heeft geen goeden zet.

No. 97.

Wit 26—21 10—5 5×14

Zwart 17×28 22×31

No. 98.

Wit	38—32	48—43	35—30	28—23	41—37	47—9	25 × 5
Zwart	27 × 38	38 × 49	49 × 35	18 × 20	35 × 41	14 × 3	

No. 99.

Wit	24—19	25—20	20 × 7
Zwart	29 × 49	49 × 13	

No. 100.

Wit	34—30	28 × 39	42—37	37—31	41 × 3
Zwart	35 × 33	17 × 28	13 × 22	26 × 37	

No. 101.

Wit	32—28	26—21	28 × 8	38—32	33 × 4
Zwart	15 × 24	17 × 37	13 × 2	37 × 28	

No. 102.

Wit	33—28	27 × 18	40—34
Zwart	16—21?	13 × 44	en zwart verliest een stuk, daar wit op 44—50 met 49—44 en 35 × 2 antwoordt.

No. 103.

Neen, want op 10—5 speelt zwart 34—40; wit 45 × 21, zwart 11—17; wit 5 × 11 en zwart 6 × 50.

No. 104.

30—24 is niet goed, want na 25 × 3 speelt zwart 12—18 en 18—22, 16 × 49.

No. 105.

Wit	26—21	28—22	38—33	32 × 3
Zwart	16 × 18	17 × 39	39 × 28	

No. 106.

Wit	19—14	27—22	38—33	32 × 3
Zwart	10 × 19	17 × 39	39 × 28	

No. 107.

Wit	17—12	36—31	48—42	40—34	45 × 34	35 × 4
Zwart	8 × 26	26 × 37	37 × 48	29 × 40	48 × 30	

No. 108.

Wit 27—22, zwart 18 × 27; wit 32 × 21, zwart 23 × 32 (op 16 × 27 wit 37—31) 37 × 28 en 28—23.

No. 109.

Wit	25—20	27—21	32 × 12	12 × 5
Zwart	14 × 34	16 × 27	23 × 41	

No. 110.

Wit	28—23	30×19	37—31	38—32	33×4
Zwart	19×17	13×24	26×37	37×28	

No. 111.

Wit	32—28	49—43	25—20	20×7
Zwart	29×38	38×49	49×12	

No. 112.

Wit	27—22	32×21	44—40	40×7
Zwart	18×27	23×34	16×27	

No. 113.

Het reglement zegt: „Men mag slechts éénmaal over hetzelfde stuk slaan”. De stukken mogen pas na den slag van het bord worden genomen.

Door deze bepaling is de „coup Ture” mogelijk.

Wit speelt 31—27, zwart slaat de stukken 27, 39 en 18, mag dan niet meer over de reeds geslagen schijf 27 en blijft dus staan op 18, waarna wit door 22×4 wint.

No. 114.

Wit	28—23	32×3
Zwart	45×28 (over 23, 22, 37, 43 en 33)	

No. 115.

Wit	48—42	29—23	33×2
Zwart	37×48	48×28	

No. 116.

Wit	32—28	28×30	33×4
Zwart	16×29	25×43	

No. 117.

Wit moet sterk spelen om niet te verliezen. Op 48—43, zwart 14—20 is 34—30 niet meer mogelijk.

Er moet gespeeld worden.

Wit	35—30	27—22	33—29
Zwart	24×35	18×27	en wit wint de twee geofferde schijven terug. 12—18 is niet mogelijk wegens 29—24.

No. 118.

Wit	—	31—26	28×30	38×49	27×7
Zwart	11—17	19—23	25×43	17—22	16×49

Wit doet dus het beste na 11—17 een stuk te geven.

No. 119.

Als zwart 11—16 of 17 speelt antwoordt wit met 39—34, 24—19 en 34—30.
De beste zet voor zwart is 25—30! wit 24×35, zwart 11—16 met prachtig spel.

No. 120.

Wit 16—38, zwart 37—41; wit 38—16 en wint.

Op zwart 41—46 wit 29—23 en 16—32

Op „ 41—47 „ 16—2.

No. 121.

Wit 45—40 38—32 32—28 34—29 39×37.

Zwart 13—18 18—23 23×32 24×33

No. 122.

Dit eindspel heeft vele varianten. Wij geven hier weer het systeem, dat wit moet toepassen om te winnen. Men zal opmerken, dat in den loop van dit spel zwart's dam verscheidene malen in den hoek moet worden gespeeld, omdat zij, los op het bord staande, door het opofferen van een schijf door wit zou worden genomen.

Wit 31—36 36—31 31—26 18—13 13—8 26—12 8—3 12—26 26—48 3—26

Zwart 47—38 38×21 21—43 43—25 25—3 3—25 25—48 48—25 16—21 25—9

(A.B.C.D.)

Wit 48—25 26—42 42—38 47—36 wint

Zwart 9—36 36—4 4—36

(D). Op zwart 47—42 volgt:

Wit 18—12 27—21 12—7 36—9 9—25 7—2 2—30 30—48 48—26

Zwart 42—31 16—27 31—26 26—3 3—26 26—48 48—26 26—3(a)

(a). Op zwart 5—10 volgt:

Wit 15—4 4—10 10—23 48—30 30—35 25—43 23—40 50—44 44—35

Zwart 26—12 12—21 21—16 15—49(b) 49—16 16—49 45—34 49—40

(b). Op 16—2 volgt:

Wit 30—35 25—43 23—40 50—44 35—44

Zwart 2—16 16—49 45—34 49—40

(B). Op zwart 47—24 volgt:

Wit 18—12 27—21 36—22

Zwart 24—38 16—27

(C). Op zwart 47—33 volgt:

Wit 27—21 36—39

Zwart 16×27

No. 123.

Wit 13—8 8—2 2—11 26—21 31—27 11—44 21—16

Zwart 28—33 33—39(A) 39—43 43—49(B) 49—40 40—49

(B).

Wit	11—17	17—3
Zwart	43—48	48—26

(A).

Wit	2—24	24—38	31—27
Zwart	33—38	38—43	43—32

No. 124.

Wit	50—45	38—33	27—21	45—23
Zwart	34—39	39—17	17×26	

No. 125.

Wit	25—20	6—1	6—40	40—35	20—14
Zwart	5—46	46—5	5—46	46—5	

De zwarte dam mag geen oogenblik losstaan wegens wit 24—35.

No. 126.

Wit	37—32	32—28	36—31	33—29	29—20	20—15	44—39	31—27	27—22	28—39
Zwart	8—13	13—19	24—30	19—24	30—34	34—40	40—45	45—50	50—33	35—40

(A)

Wit	15—10	10—5	5—28
Zwart	40—45	45—50	

(A).

Wit	—	32—28	36—31	28—23	33—29
Zwart	8—12	12—17(a)	17—21	24—30	

(a).

Wit	—	36—31	33—29	28×19
Zwart	12—18	24—29	18—23	

No. 127.

Men lette hier op het prachtige systeem van spelen, dat het wit bij den laatsten zet mogelijk maakt door den eenvoudigen 1 voor 2 uitruil te winnen.

Wit	48—34	34—29	47—33	33—39	39—44	29—33
Zwart	46—5(A)	5—46	46—5(B)	5—46(C)	46—5(D)	5—46(E,F)

Wit	49—32	44—28
Zwart	46—39	

(F).

Wit	44—50	33—39	49×46
Zwart	36—41	45×34	34×43

(E).

Op zwart 5—10 of elke andere ruit wit 44—40, 33—39 enz.

(D).

Op zwart 36—41 wit 29—47.

(C).

Op zwart 36—41 of de dam los op 't bord, wit 29—40.

(B)

Zwart 46 op . . . ? wit 29—40 en 33—39.

(A).

Speelt de dam los dan wit 34—40 en 50—39.

Dit eindspel werd gespeeld door den heer I. Weiss tegen den heer Grange.

No. 128.

Wit	35—30	31—27	27—21
Zwart	24×35	6—11	en zwart verliest; op 39—43 speelt wit 45—40.

No. 129.

Wit	34—29	28—23	33×13	29—24	39—34	38—33	33—29
Zwart	30—35	19×28	25—30(D)	30×8	8—13	13—19	

(A.B.C.)

(D).

Wit	—	13—8	8—2	2—24	24—15
Zwart	35—40	40—45(a)	45—50	50—47	

(a).

Wit	—	29—24	39—34	8—2	2—7
Zwart	25—30	30×19	40×29	19—23	

(C).

Wit		29×20	28—23	33×35
Zwart	19—24	25×14	18×29	

(B). *

Wit	—	29×18	39×30	18—12	12—7	7—1	1—23	23—40	40—35
Zwart	18—23	30—34	25×34	34—40	40—44	44—50(b)	19—24	50—45	

Wit wint de schijf.

(b).

Wit	—	1—45	33—29	38—33	29—23	45—29	23—18	18—13	28—22
Zwart	19—24	30—24(c)	44—50(d)	50—44	44—35	35—49	49—21	21—3	

en het wordt een kwestie van tijd, wit wint door een tweede dam.

(c).

Op zwart 44—49; wit 33—29, zwart 49—34; wit 45—15.

(d).

Zwart 30—35; wit 45—50, zwart 44—49; wit 50—45, zwart 49—44 wit 45—1.

(A).

Wit	—	28 × 19	39—34	34 × 25
Zwart	19—23	30—35	25—30 en wit wint door materieel overwicht.	

No. 130.

Wit	3	-26	26-37	37-46	23-19	46-23	23-28	28-46	35-30	30-25	25-20	20-15
Zwart	38-43	43-48	48-25	25-9	22-27	27-31	9-18	18-4	4-4	-22	22-4	4-9
Wit	15—10	10—5										
Zwart	9—4	en wit wint door een tweede dam.										

(A).

Het mooie van dit eindspel is, dat indien wit in plaats van 35—30, 19—14 speelt, dan zwart 18—4; wit 35—30, zwart 4—13; wit 30—25, zwart 13—4 met remise-kans, daar wit niet 46—32 mag spelen wegens zwart 4—13 en indien wit 14—10 of 25—20 dan zwart 36—41 met remise. Dus moet wit met de dam weer naar 46 of 41. Indien op 41 dan zwart 4—15, dreigend met 15—42, remise. Dit eindspel werd gespeeld door den ex-wereldkampioen I. Weiss tegen den heer J. de Haas.

No. 131.

Wit	31—37	27—4	37—42	4—15
Zwart	15—47	47—29	29 × 47	

(A).

Zwart van 15 op een der ruiten tot 33, dan geeft wit de dam 37 af, laat zwart twee dammen slaan en wint.

No. 132.

Wit	39—17	27—9	17—26
Zwart	3 naar?	? naar 3	

No. 133.

Wit	25—3	10—15	15—4	4—31	32—21
Zwart	26—42(A.B.)	42—31	31—42	42 × 26	

(A).

Wit	— — —	10—4	4—31	32—21
Zwart	26—31	31—48	48 × 26	

(B).

Wit	— — —	3—26	32—43	10—37
Zwart	26—48	48—34	34 × 48	

No. 134.

Wit.	28—10	9—25	10—4	25—3	4—31	32—21
Zwart	26—48(A.B.C.)	48—31(a.b.)	31—26(c)	26—42	42×26	

(a).

Zwart 48—26; wit 25—48, zwart 26—12; wit 32—21, zwart 12×26, wit 10×37.

(b).

Wit	—	10—15	25—3	3—26	32—43	15—42
Zwart	48—42	42—26	26—48	48—34	34×48	

(c).

Wit	—	4—15	15—42	32—43
Zwart	31—42	42×31	31×48	

(A).

Wit		10—15	9—25	15—42	32—43
Zwart	26—42	42—48	48—26	26×48	

(B).

Wit	—	9—18	10—5
Zwart	26—12	12×46	

(C).

Zwart 26—3; wit 32—41, zwart 3×5; wit 41—46.

No. 135.

Wit 41—36, zwart 9—25 (op 9—3, wit 36—27 en op 3—25 wit 27—43 terwijl op 9—4 wit 42—15 speelt) niet 36—27; zwart 25—48; wit 27—16 en 16—43.

No. 136.

Wit	45—50	50—39	39—30	40—7	30—24
Zwart	11—16(A.B.)	16—2(a)	2—16	16×2	

(a).

Wit	—	39—43	40—44
Zwart	16—38	38×49	

(A).

Wit	—	50—28	40—7	28—19
Zwart	11—2	2—16	16×2	

(B).

Op zwart 11—6; wit 40—1.

No. 137.

Wit	1—6	6—39	39—30	40—7	30—8
Zwart	11—16(A)	16—2(a)	2—11	11×2	

(a).

Zwart 16—32; wit 39—43, zwart 32×49; wit 40—44.

(A).

Wit	—	—	6—17	40—7	17—8
Zwart	11—2	2—16	16×2		

No. 138.

Wit 28—23 en behaalt dam of wint 2 schijven.

No. 139.

Neen, op:

Wit	38—32	27×18	34×14	25×14	14×23	23×21
Zwart	18—22	23×12	9×20	13—19	12—18	16×49

No. 140.

Wit	—	25×14	35×24	24×33	14×23
Zwart	14—20	24—30	23—29	13—19	18×47

No. 141.

Wit 31—26, zwart 14—20 (op 7—11 volgt wit 38—33 enz.) wit 48—43 en wint door 27—21 een stuk.

No. 142.

Wit	37—31	34—30	30×19	28×11
Zwart	26×28	22×31	13×24	

No. 143.

Wit	—	—	34—25	33×24	25×34	34×23	26×28	27×16	16×18	37×48
Zwart	25—30	24—29	19×30	23—29	17—22	16—21	7—12	13×42	4—10	wit 15×13 en zwart 8×46.

No. 144.

Wit	24—20	30×19	26—21	37—32	42×4
Zwart	15×24	13×24	16×27	?	

No. 145.

Wit	50—45?	45×34	37×26	26×17	38×27	34×23	35×24	23×14
Zwart	19—23	26—31	17—21	12×32	23—29	24—30	14—19	9×47

No. 146.

Wit	—	—	27×7	21×12
Zwart	18—22	29×1	1×43	

No. 147.

Wit	48—43	37—31	36—31	47—41	25—20	20×7	40—34	35×2
Zwart	18×27	26×39	27×36	36×47	47×22	2×11	39×30	

No. 148.

Wit	34—29	29 × 9	33 × 2
Zwart	45 × 28	13 × 15	

No. 149.

Wit	38—32	34 × 23	43—38	40—34	38 × 16
Zwart	27 × 29	(ad lib.)	(ad lib.)	29 × 40	

No. 150.

Wit 40—34, dreigend met 27—22 en 33—29. Zwart 12—17 om dit te voorkomen. Nu volgde:

Wit	26—21	27—22	33—29	38 × 18	37—31	30—25	35 × 4
Zwart	17 × 26	18 × 27	24 × 33	13 × 22	26 × 48	48 × 30	

No. 151.

Wit	48—42	29—23	15—10	10 × 6
Zwart	37 × 48	48 × 14	18 × 20	

No. 152.

Wit	37—31	24—19	31 × 11	34—29	35—30	40 × 47
Zwart	18—22	22 × 44	13 × 24	24 × 33	25 × 34	

No. 153.

Wit	28—23	33 × 22	41—36	31—26	26 × 17	36 × 18	39—33	49—44	35 × 2
Zwart	19 × 28	24 × 42	17 × 28	42 × 31	11 × 22	13 × 22	28 × 50	50 × 30	

No. 154.

Wit	37—31	27—21	32 × 21	34—29	40 × 9	35 × 2
Zwart	26 × 46	16 × 27	46 × 23	23 × 34	13 × 4	

No. 155.

Wit	29—23?	33 × 15	32 × 21	31 × 22	15 × 24	22 × 13
Zwart	18 × 29	21—27	16 × 27	14—20	13—18	8 × 50

No. 156.

Wit	18—12	16—11	29—24	34 × 12	19—14	12 × 5
Zwart	17 × 8	6 × 17	20 × 29	25 × 45	3 × 9	

No. 157.

Wit 28—22, zwart 12 × 23; wit 22—18, zwart 23 × 12; wit 34—29 (zwart moet sluiten met 14—20 of 24—30 spelen) wit 44—39, zwart 35 × 44; wit 27—21, zwart 26 × 17; wit 29—23, zwart 19 × 28; wit 33 × 2, zwart 44 × 33; wit 2 × 35.

No. 158.

Wit wint een stuk of de partij als volgt:

Wit	19—13	13—8	26—21	32—28	29—23	33×13
Zwart	9—14	12×3	17×26	(11—17 of 22—27)	18×29	

No. 159.

Wit	44—40	27—22	32—28	37—31	46×1	49—44	1—6
Zwart	34×45	33×6	11×50	26×37	50—28	28×50	

(gedw.)

No. 160.

Wit	41—37	35—30	44—40	40×29	32×1
Zwart	12×45	25×34	14×25	45×28	

No. 161.

Wit	48—42	42—37	26—21	21×32	32—27	49×20
Zwart	18—23	23—28	28×39(A)	39—43(B.C.)	22×33	

(C).

Zwart 24—29; wit 30—24, zwart 29×20; wit 38—33.

(B).

zwart 13—18; wit 38—33.

(A).

Wit	—	—	33—29	36×9	9—4	4—10
Zwart	27×16	24×31	28—32	32—37		

No. 162.

Wit	34—29	38—33	33—29	49—44	44×5	29—23	5×37
Zwart	23×25	14×46	26×39	17×26	25—30	46×19	

No. 163.

Wit	1—6	29—23	6×33	33—47	47—41
Zwart	31—37	19×28	37—41	41—46	

No. 164.

Wit	—	—	34×5	5×23	39—33	28—22	32×23	27—21	31×2
Zwart	25—30?	13—19	18×47	47×45	17×28	45×18	16×27		

No. 165.

Wit	39—33	35—30	26—21	en wint
Zwart	28×39	24×35		

No. 166.

Wit	7—2	2—35	31—27	35—49
Zwart	43×21	21—32	32×21	

No. 167.

Wit	37—31	7 — 2	2 × 3
Zwart	26 × 17	21 × 43	

No. 168.

Wit	16—11	27—22	26—21	25—20	37—31	32 × 5
Zwart	7 × 16	28 × 17	16 × 36	14 × 25	36 × 27	

No. 169.

Wit	35—30	27—22	32 × 12	38 × 27	27—22	26—21 enz.
Zwart	25 × 34	18 × 27	23 × 32	8 × 17	17 × 28	

No. 170.

Zwart 29—34; wit 39 × 30, zwart 6—11; wit 27—22 (de eenige zet) zwart 12—18; wit 26—21 (de beste) zwart 17 × 26; wit 22—17, zwart 11 × 22; wit 28 × 17, zwart 16—21.

No. 171.

Wit	33—29	27 × 7	32—27	36 × 47	47—42	40—34	35 × 4
Zwart	24 × 33	2 × 11	21 × 41	26 × 37	37 × 48	48 × 30	

No. 172.

Wit 26—21, zwart 13—18 (om geen stuk te verliezen) wit 33—29, zwart 24 × 42; wit 43—38, zwart 42 × 33; wit 39 × 28; zwart 23 × 32; wit 27 × 38 en 31 × 4.

No. 173.

Wit	23—19	19 × 10	35—30	40 × 20
Zwart	1 × 23	5 × 14	25 × 34	

No. 174.

Wit	— —	34 × 12	28 × 17	12 × 23
Zwart	26—21	31 × 22	13—18	19 × 28

No. 175.

Wit	33—29	29 × 20	40—34	35 × 4
Zwart	26 × 39	25 × 14	39 × 30	

No. 176.

Deze prachtige combinatie is zeer moeilijk te berekenen, doordat zwart ook zonder slaan tot enkele zetten wordt gedwongen.

Wit	39—33	33—28	25—20	28—22	32—28	42—37	26 × 17	17—11
Zwart	19—24	13—19	3 — 9	8 of 9—13	23 × 41(A)	41 × 21	18 × 27	6 × 17
Wit	38—33	43 × 1						
Zwart	29 × 38							

(A).

Wit	— —	26 × 17	17—11	35—30	37—32	32 × 1
Zwart	23 × 21	18 × 27	6 × 17	24 × 35	15 × 24	

Zwart kan enkel de combinatie voorkomen, door een stuk af te staan.

Partijen.

Wij besluiten met drie matchpartijen, gespeeld in de eerste match van November 1904 tusschen I. Weiss, des tijds wereldkampioen en J. de Haas, kampioen van Nederland.

J. de Haas I. Weiss
(Wit). (Zwart).

1. 33—28 20—24.

Voor de openings-theorie zie men de bewerking van „Het Damspel”.

2. 39—33 17—21.

3. 44—39 21—26.

4. 31—27 14—20.

5. 37—31 26×37.

6. 42×31 11—17?

Dit was niet zwart's sterkste zet. Aanbeveling verdiende met 18—23 aan het opbouwen van een centrumstand te beginnen. 11—17 geeft wit gelegenheid tot een sterke afwisseling van stukken. Hierna is voor wit de aangeezene tactiek, zwart's rechtervleugel aan te vallen.

7. 27—22 18×27.

8. 31×11 6×17.

9. 34—30! 12—18.

Op 20—25 zou wit spelen 41—37 en vervolgens 28—23, 33×11. Zwart wint de schijf door 1—6 terug, doch de onbezette ruit 6 is dan tevens een zwak punt. Wit's beste antwoord op 1—6 is 39—33 en 33—28.

10. 47—42 10—14.

11. 41—37 18—23.

12. 28—22 17×28.

13. 33×22 —

Wit zet den aanval consequent door. Zwart is rechts te zwak om voordeel op dezen voorpost te behalen.

13. — 16—21.

14. 37—31 21—26.

15. 32—27 26×37.

16. 42×31 8—12.

17. 46—41 3—8.

Het opspelen van de kroonschijf versterkt hier den bedreigden vleugel, doch wordt gevaarlijk voor het spel links.

18. 41—37 12—18.

19. 31—26 7—11.

20. 37—31 8—12.

21. 50—44 1—6.

22. 48—42 4—10.

23. 42—37 2—8.

24. 38—32 —

Zeer leerzaam is het op tijd opspelen van de kroonschijf, waardoor wit zich drie goede zetten verschaft en zwart dwingt bij den 24en zet een zeer zwakken zet te doen. Zwart kan niet 12—17 spelen, wit zou door 40—34 en 34—29 winnen.

Evenmin is 11—16 goed. Wit zou dan een niet te keeren aanval krijgen.

24. — 23—29.

25. 30—25 11—16.

Speelt wit nu 22—17 dan zwart 29—33 en 18—22, 13×11, waardoor hij zich eenigszins herstelt.

26. 26—21 6—11.

27. 31—26 11—17 (gedwongen)

28. 22×11 16×7.

29. 37—31 18—22.

30. 27×18 13×22.

31. 31—27 22×31.

32. 36×27 9—13.

33. 27—22 12—18.

34. 32—27 18—23.

35. 43—38 8—12.

36. 21—16 13—18.

37. 12×13 19×8.

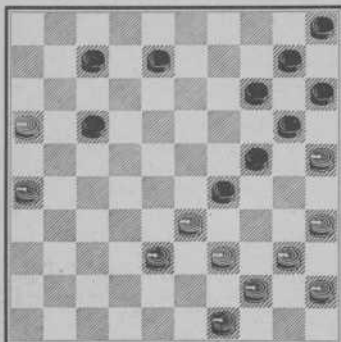
38. 27—22 —

Deze stelling is zéér belangwekkend. Wit heeft door zijn positie spel het slagspel volkomen vrijdeld. Zwart

heeft nu geen enkelen goeden zet meer en moet een stuk offeren. Deze partij is er op berekend, zwart aan den langen vleugel vast te houden en een aanval te ondernemen op zijn korten vleugel.

38. — 23—28!!
39. 22×31 12—17.

Stand na den 39sten zet van Zwart.

Deze beide zetten zijn mooi door zwart berekend. Speelt wit nu 39—34 om een schijf te winnen, dan zwart 24—30, wit 34—23 (A), zwart 30—34, wit 40×29, zwart 20—24, wit 29×9, zwart 8—13, wit 9×18, zwart 15—20, wit 25×14, zwart 10×50, met remisekans door het dreigen van 7—11 en 17—21(A) slaat wit eerst 35×24, zwart 8—12, wit 29×23, zwart 20×18, met remisekans door zijn betere stelling op den langen vleugel van wit.

Inderdaad! een zéér mooie combinatie!

40. 40—34 29×40.
41. 45×34 24—30.
42. 35×24 20×40.
43. 44×35 14—20.
44. 25—14 10×19.

45. 39—34 5—10.
46. 33—28 19—24.
47. 38—33 8—13.
48. 28—23 7—12.

Op 10—14 speelt wit 34—30, zwart 13—19, wit 23—18 en wint.

49. 23—19 13—18.
50. 19×30 18—22.
51. 49—43 12—18.
52. 43—38 10—14.
53. 34—29 22—27.
54. 38—32 27×38.
55. 33×42 18—22.
56. 30—25 22—28.
57. 35—30 28—32.
58. 30—24 17—22.
59. 16—11 22—27.
60. 11—6 Zwart gaf op.

J. de Haas I. Weiss
(Wit). (Zwart).

1. 33—28 17—22.
2. 28×17 12×21.
3. 31—26 7—12.
4. 26×17 12×21.
5. 37—31 —

Deze zet is sterker dan 36—31. Speelt zwart nu 21—26 dan wit 32—27 met een goeden aanval op zwart's rechter vleugel.

5. — 1—7.
6. 31—26 7—12.
7. 26×17 12×21.
8. 36—31 8—12.
9. 31—26 2—8.
10. 26×17 12×21.
11. 39—33

Wit had hier met den aanval niet moeten ophouden en 41—37 moeten spelen.

11. 18—22.

Mooi gespeeld! Stond schijf 39 nu nog op haar plaats, dan zou wit door 32—28 en 39×28 een overwicht hebben verkregen, doordat hij de schijven

38, 43 en 49 had kunnen gebruiken bij den aanval op den korten vleugel van zwart.

12. 44—39 21—26.

13. 50—44 16—21.

14. 41—37

Sterker is 33—28, 39×28.

14. 21—27.

15. 32×21 26×17.

Een goede afruil. Zwart heeft hierdoor zijn zwakken vleugel aanmerkelijk versterkt.

16. 38—32 17—21.

17. 43—38

Nog steeds is 33—28 en 39×28 sterker.

17. 22—27.

18. 49—43

Veel sterker is 32—28, waardoor zwart gedwongen is 19—23 enz. te spelen.

18. 11—16.

Zwart heeft nu een betere stelling. De oorzaak hiervan is, dat wit met den aanval ophield en zich zonder aanleiding is gaan verdedigen.

Het is van zeer groote beteekenis, precies te weten wanneer men moet aanvallen of zich verdedigen. Op meesterlijke wijze heeft zwart van de zwakke zetten van wit geprofiteerd!

19. 46—41 21—26.

Sterker is de stand zoo te laten en met schijf 8 op te komen.

20. 32×21 26×17.

21. 41—36 13—18.

22. 37—31 19—23.

23. 31—26

Als wit 38—32, had gespeeld, zou zwart door 23—29 en 16×49 dam gemaakt hebben.

23. 9—13.

24. 42—37 14—19.

25. 37—31 10—14.

26. 33—28 23×32.

27. 38×27 4—9.

28. 39—33 20—24.

Zwart wil dam maken door 17—21, 24—29, 13—18 en 19×50.

29. 44—39 5—10.

30. 34—30! 15—20.

31. 47—42 10—15.

32. 42—38 24—29.

33. 33×24 20×29.

34. 39—34

Een zwakke zet! Veel sterker is 30—25, wit verzuimt hier de schijf 29 te bedreigen.

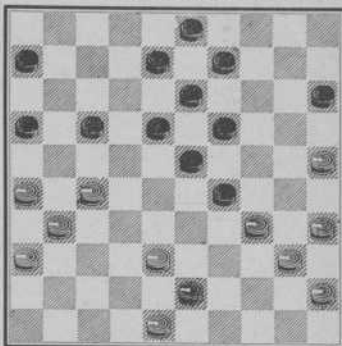
34. 19—23.

35. 30—25

Als wit 38—32 had gespeeld zou zwart door 18—22, 23×12, 12—18 en 16×49 dam gemaakt hebben.

35. 14—19.

Stand na den 35sten zet van Zwart.

36. 48—42

Als wit 38—32 had gespeeld, had zwart den volgenden schitterenden damzet gemaakt: 18—22, 23×12, 9×20, 13—19, 12—18 en 16×49. Men kan aan dezen valstrik zien hoe diep de heer Weiss kan combineeren.

36. 17—22.
 37. 42—37 .9—14.
 38. 34—30 8—12.
 39. 40—34 29×40.
 40. 45×34 15—20.
 41. 34—29 23×34.
 42. 30×39 20—24.
 43. 37—32 19—23.
 44. 26—21

Wit speelt aan den langen vleugel, om zijn korten niet te verzwakken.

44. 13—19.
 45. 31—26 22×31.
 46. 26×37 —

De beste manier van slaan. Na 36×27 zou zwart door 6—11 enz. wit opsluiten.

46. 16×27.
 47. 32×21 23—28!!
 48. 36—31 —

Op 38—33 maakt zwart dam door 28—32, 14—20 en 18×49.

48. 6—11.
 49. 31—26 3—8.

De speler, die zijn stukken op het centrum plaatst, heeft de beste stelling. Men ziet aan dezen stand de juistheid van deze redeneering. Zwart heeft geen enkele schijf in een hoek geplaatst en staat daardoor overwegend sterker.

50. 21—16 8—13.
 51. 16×7 12×1.
 52. 37—31 1—7.
 53. 31—27! 24—29.
 54. 26—21 18—23.
 55. 39—34 29×40.
 56. 35×44 23—29.
 57. 44—39 28—32.
 58. 27—22 —

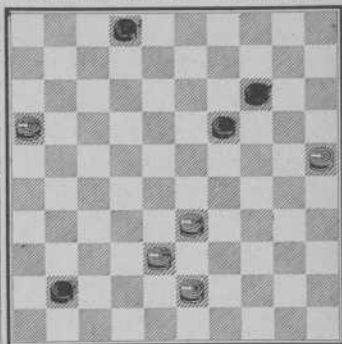
Oogenschijnlijk is 21—16 sterker. Had wit dit gespeeld dan zou zwart door 19—24 en 13—19 winnend spel hebben gekregen.

58. 32—37.
 59. 21—16 37—41.

60. 22—17 7—12.
 61. 17×8 13×2.
 62. 39—33!! —

Wit kan nu niet 16—11 spelen. Op de volgende aardige manier zou zwart dan de partij gewonnen hebben. 29—34, 2—7 en 41—47.

Stand na den 62en zet van Wit.

62. — 19—23.
 63. 33×24 2—7.
 64. 43—39 23—29.
 65. 24×33 41—47.
 66. 39—34 47—36.
 67. 34—29 36—18.
 68. 29—24 18—13.
 69. 24—20 13—4.
 70. 20×9 4×39.
 71. 38—32! —

De beste. Op wit 25—20 zou zwart spelen: 39—25, wit 20—15, zwart 25—14.

71. 29—33.
 72. 32—27 7—12.
 73. 16—11 33×6.
 74. 25—20 6×17.
 75. 20—14 12—18.
 76. 27—21 17—26.

Remise.

Dit is de 7de partij van de match. Wij raden den lezer, deze partij nauwkeurig na te spelen, omdat dit een uitstekende oefening is. De partij duurde ruim 5 uur, wel een bewijs, dat er de grootst mogelijke aandacht aan is besteed.

Duidelijk ziet men hier het verschil tusschen de Fransche en Hollandsche manier van spelen. Voortdurend heeft zwart valstrikken in zijn spel gelegd, die door wit behendig zijn ontweken.

J. de Haas	I. Weiss
(Wit).	(Zwart).

1.	33—28	18—23.
2.	31—27	17—21.
3.	39—33	12—18.
4.	44—39	7—12.
5.	37—31	2—7.
6.	31—26	20—24.
7.	26×17	11×31.
8.	36×27	15—20.

14—20 was sterker. Zwart wordt nu opgesloten aan den linkervleugel of hij moet op 25 spelen.

9.	34—30	6—11.
10.	30—25	10—15.
11.	41—37	11—17.
12.	47—41	7—11.
13.	41—36	1—6.
14.	37—31!	—

Hier is een voorbeeld uit de practijk, waardoor men de waarde van een tempo-zet kan beoordeelen.

Speelt wit nu 50—44, zwart 17—21; wit 37—31, zwart 21—26 en wit moet 40—34 of 42—37 spelen. Beide zetten zijn zwak.

14.	4—10.	
15.	50—44	24—29.

Zwart's stand is ongunstig. Hij is gedwongen 24—29 te spelen. Een zwakke zet. Op 17—21 volgt 31—26 en zwart wordt opgesloten aan den

rechter vleugel. Wit mag niet 46—41 spelen om het volgende: wit 46—41, zwart 17—21, wit (om niet opgesloten te geraken 31—26, zwart 23—29, wit 26×17, zwart 11—31, wit 36×27 en zwart maakt dam met 16—21, 18—22, 12—21, 24—30, 19—46 dam.

16.	33×24	20×29.
17.	39—33	14—20.
18.	25×14	9×20.
19.	33×24	20×29.
20.	44—39	10—14.
21.	39—33	14—20.
22.	33×24	20×29.
23.	35—30	5×10.
24.	40—35	10—14.
25.	49—44?	

Wit ziet niet de waarde van den stand van zwart, wit had moeten spelen 30—25 dan had zwart zijn schijf op de ongunstige ruit 29 behouden.

25. 17—22!!

De wijze waarop Weiss thans speelt is inderdaad prachtig, de eene schitterende zet volgt onmiddellijk den anderen, het is een studie overwaard.

26.	28×17	11×22.
27.	30—25	29—34.

Prachtig! Wit kan niet op dezen schijf loopen, daar zwart met 22—28 een schijf zou winnen.

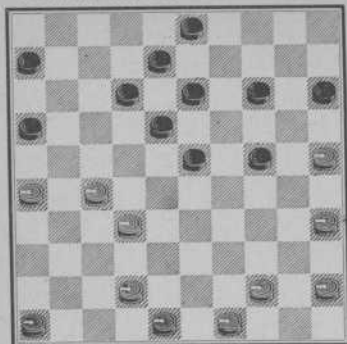
Evenmin 31—26; zwart zou antwoorden met 34—40, 23—28, 18—49, dam, de eenige goede zet voor wit is 27—21, zwart 16×27, wit 32×21, zwart 22—27, wit 31×22, (wit kan niet 21×32 slaan, zie vorige damzet) zwart 18×16, wit 44—39 en wint zijn schijf terug.

28.	43—39	34×43.
29.	38×49	19—24!
30.	31—26	

Wit ziet het gevaar niet.

30.	22×31.
31.	36×27

Stand na den 31sten zet van Wit.

31.		14—20!!
32.	25×14	24—30.
33.	35×24	23—29.
34.	24×33	13—19.
35.	14×23	18×47.

Een prachtige slagzet; maar mooier dan de zet is het systeem van spelen in deze partij van Weiss, alleen een meester in het slagspel kan zoo spelen.

36.	44—39	47—20.
37.	39—34	20—33.
38.	49—43	33—11.

39. 46—41 12—17.

40. 41—37.

Zwart kan niet op roef uitgaan, hierbij zou hij zijn dam verliezen.

40. — 11—2.

41. 43—38 17—22?

42. 27×18 16—21?

43. 26×17 8—12.

Wit geeft op.

Onbegrijpelijk! Wit ziet niet, dat als hij met 17 naar 8 slaat, zwart's dam 5 schijven moet slaan met gelijk spel. Ook zwart vergiste zich in deze berekening. Trouwens het was niet noodzakelijk dezen afruil te nemen, de partij was steeds van zwart gewonnen, hetgeen Weiss ten volle verdiende. Wij vinden deze partij de mooiste, die Weiss in deze match heeft gespeeld, omdat hij zonder nadeel voor zijn stelling speelde op een mooien damzet.

Wij zijn geen bewonderaars van het slagspel, indien de positie er onder moet lijden, d.w.z. alleen dan mag men spelen op een slagverwikkeling, als de stelling zoo is, dat, indien de tegenstander den zet doorziet, men geen nadeel in de positie overhoudt.

INHOUD.

	Biz.
Reglement van het Damspel	5
Wat is de goede zet?	9
De aanvangszetten	24
Opsluiting van den rechter vleugel	27
Opsluiting van den linker vleugel	32
Opsluiting van beide vleugels	43
De hekstelling	45
De klaverbladstand	51
Diverse combinaties	54
Partijen	87

::: SCHAAKUITGAVEN :::
VAN G. B. VAN GOOR ZONEN TE GOUDA

H. J. DEN HERTOG—Dr. M. EUWE, Practische Schaaklessen.

Eerste deel, Vierde druk door H. J. DEN HERTOG f 1.25

Tweede „ Tweede druk door DEN HERTOG-EUWE f 1.75

Derde „ door Dr. M. EUWE f 2.25

Vierde „ „ Dr. M. EUWE in bewerking.

A. VAN EELDE, Nederlandsche Schaakproblemen, bijeenverzameld, opgedragen aan den Nederlandschen Schaakbond. 230 blz. f 1.90

G. W. KLOOSTERBOER, Schaakmeesters, biografieën, en partijen van groote meesters. Met acht geteekende portretten door ANNY LEUSINK. 80 blz. f 1.25

JACQUES MIESES, De kleine Schaakgids, korte leidraad ten dienste van de in de theorie onervaren spelers, bewerkt door W. A. T. SCHELFHOUT.

1e deel, Openingen, 32 blz. f 0.45

2e „ Eindspelen, 48 blz. f 0.45

3e „ De fransche partij f 0.45

G. R. NEUMANN, Handleiding tot het Schaakspel, bewerkt door W. A. T. SCHELFHOUT, Tiende druk. 112 blz. f 0.90

RICHARD RÉTI, De Nieuwe Ideeën in het Schaakspel, vertaald door H. WEENINK, m. diagrammen. 80 blz. f 1.25

A. A. J. RIDDERHOF, Practisch Schaakboek, Vierde verbeterde druk. 232 blz. Ing. f 2.50. Geb. f 3.50

J. ROTGANS, Twaalf humoristische Schaakbriefkaarten in envelop. f 0.60

DE TORER HOUDT HET PAARD VAST.

WIT, AAN DE ZET, HEEFT REMISE IN DE HAND.

- W. A. T. SCHELFHOUT, Schaken Deel A. I.
Leidraad voor de praktijk. 100 blz. f 1.25
- J. J. P. A. SEILBERGER, Het oplossen van schaak-
problemen. 121 blz. f 1.25
- Dr. S. TARRASCH, Die moderne Schachpartie. Kri-
tische Studien über mehr als 200 ausgewählte Meister-
partien der letzten zwanzig Jahre mit besonderer Be-
berücksichtigung der Eröffnungen. Vierte verbesserte
Auflage. f 7.25 Geb. f 8.25
- Dr. S. TARRASCH, Dreihundert Schachpartien. Ein
Lehrbuch des Schachspiels für die geübte Spieler. *Dritte,
verbesserte Auflage.* Mit 474 Diagrammen. 540 blz. Geb. f 5.75
- Dr. S. TARRASCH, Het opgaventournoi te 's-Graven-
hage ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan van Dis-
cendo Discimus, met diagrammen. Nederl. bewerking
van Dr. E. ARRIAS. 68 blz. f 1.—
- Dr. S. TARRASCH, Die Verteidigung des Damengam-
bits, Kritische Untersuchungen und Tabellen. Mit zahl-
reichen Diagrammen. 128 blz. f 2.25
- H. WEENINK, Het Schaakprobleem, ideeën en scholen.
239 blz. met talrijke diagrammen. f 2.90
- Jubileumboek Nederl.-Ind. Schaakbond. f 2.50 Geb f 3.50

- A. K. W. DAMME, Zwart-Wit, eenvoudige handleiding
voor het Damspel. 116 blz. f 1.25

Trouwens uit het geheele werk, dat uit 116 blz. bestaat, blijkt duidelijk, dat hier een zeer ontwikkeld dammer aan het woord is. Slechts jarenlange tournoi- en matchervaring en een noeste studie, stellen iemand in staat in zulk een klein bestek, zooveel fraais en leerzaams te geven. A. K. W. DAMME'S boek, dat met veel belangstelling is tegemoet gezien, want hij is een van onze voornaamste meesters en een uitmuntend journalist, heeft aan de gestelde verwachtingen ruimschoots voldaan.

HERM. DE JONGH in *De Telegraaf*.

Dit werkje van den bekenden Amsterdamschen meester is vrijwel uitsluitend gericht tot den beginner-dammer. Op eenvoudige en beknopte wijze

geeft de schrijver aan: het behalen van voordeel in den aanvang van het spel, evenals diverse winstgangen bij het eindspel.

Een zeer groot gedeelte van het werkje is gewijd aan de partij in haar geheel. Hiertoe zijn een achtal partijen uit een wedstrijd om het kampioenschap van Nederland uitvoerig geanalyseerd opgenomen. Ook voor de meer geoefenden zijn deze zeer leerzaam.

Tenslotte worden nog enkele opsluitingen en eenige bekende varianten behandeld.

Den beginners wordt met dit werkje een handleiding gegeven, welke hen in staat stelt vele moeilijkheden, die zich in de eerste periode van het damspel kunnen voordoen, te overwinnen.

Na een geleidelijke opklimming in praktische voorbeelden, wordt overgegaan tot het spel zelve, zooals dat zich in de partij voordoet. Het streng dogmatische, dat elke theorie aankleeft is zorgvuldig vermeden; het voordeel van de verschillende positie's is slechts op de standpunten aangegeven en laat ruimte tot eigen initiatief. Voor hen die zich op de beoefening van het moeilijke doch schoone damspel willen toeleegen, is dit boekje een uitkomst en voorziet het in een bepaalde behoefte. Wij kunnen dan ook niet anders dan het warm aanbevelen.

De Nieuwe Haagsche Courant.

F. C. HEMMES, Diverse dambordspelen, Dammen, Die verliest, die wint of qui perd gagne, Friesch dammen of Spaansch-Poolsch dammen, Wolf en schaap of vijf tegen een, 't Molen- of Negenspel. 105 blz. f 0.30

Een practisch boekje, dat behalve over 't dammen, ook loopt over die soort spelen welke min of meer daarmee samenhangen, of die ook met damschijven gespeeld worden. Vooral voor kinderen een in alle opzichten geschikt werkje. De hoofdzak er van is het gewone damspel maar daar naast zijn de andere spelen voor kinderen een aardige inspanning, die, zooals de schrijver zegt, ontspanning mag heeten. Als geschenk zullen de kinderen dit boekje ongetwijfeld zeer waardeeren.

Haagsche Courant.

K. C. DE JONGE, Hoe leer ik dammen? handleiding toegelicht met vele voorbeelden aan de praktijk ontleend. 184 blz. f 1.25

I. MEYER, Dammen. Derde druk. 52 blz. f 0.50

B. SPRINGER Jr. en HERMAN DE JONGH, Dammen. Damstudies en analyses. Met talrijke diagrammen. Eerste deeltje 110 blz. f 1.50 Tweede deeltje 96 blz. f 1.50 Derde „ 83 „ f 1.50 Compleet f 2.90

Een nieuw boek, samengesteld door 2 onzer beste spelers! Dit werk, dat uit 3 deeltjes bestaat, bevat zeer mooie studies, uitgebreide openingsanalyses, tot ver in het middenspel doorgewerkt, w. o. de z.g. Springervariant (33-28, -, 20-25) en het systeem FABRE in de Holl. opening. Bovendien worden behandeld het systeem DE HAAS en de „partie“ Bonnard.

Het zwaartepunt van het boek ligt echter in de schitterend, om niet te zeggen onverbeterlijke geanalyseerde partijen, gespeeld door de meest vooraanstaande Hollandsche en Buitenlandsche meesters. De uitvoering van het werk is ook keurig, zooals we dat van de firma VAN GOOR ZONEN gewend zijn.

Plaatsgebrek gebiedt ons zeer beknopt met ons verslag te wezen. Wij kunnen echter het boek iederen dammer ten sterkste aanbevelen. Er is veel, zeer veel uit te leeren.

Het Damspel.

12.002.368

ZWART-WIT
VOOR HET
DAMBORD
HET DAMSPEL

DEZE DRIE BOEKEN
VORMEN TE ZAMEN
EEN STANDAARDWERK
VOOR HET DAMSPEL

Elk boek kan afzonderlijk worden bestudeerd en klimt van het eenvoudige op tot de moeilijkste posities.

Te zamen vormen de drie werken een uitgebreide verhandeling, welke, zonder in herhaling te treden, het eenmaal geleerde aanvult en in finesses uitwerkt. □

Dit resultaat kon slechts worden bereikt, doordat één dammer den geheelen leergang bewerkte. □